

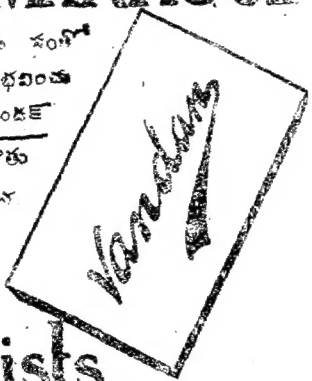
308822 పత్రిక దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3 } చెన్న పట్టణము 1916 నం. ఆగస్టు నెల 26 వ తేది శనివారము } No 125
 సంపుటము 3. } నందిక ౧౨౫

A MAN'S Privilege

PERFECT MANHOOD

ఏ యువకుడు ఆరోగ్యముగాను శక్తిగాను
 మనుగడ ఉండి పూర్ణము నవభవించు
 నో నానియో అకంప్యతవనము. వందే
 ఆ పదార్థము చేయును. ఈ ధాతు
 కృత్యవర్ధము. స్వస్థ నిజమైన
 మూల్యము. పేరు నిజ
 మానవులు.

Sole Agents Madras Presidency
DADHA & CO.,
 Wholesale and retail Druggists &
 Dispensing Chemists,
 260, China Bazar Road, Madras.

Sold by all Chemists

సరసమయినది. ఓటోపరస్థా

ఇది నూతన మైన గొప్ప నాచుకలది. స్పిరిట్ కంటెయిన్
 తీసి. శ్రేష్ఠమయిన పువ్వులయొక్క
 సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు బట్టి
 మీదగాని వస్త్రము మీదగాని తగ్గించి
 కావలసినది. ఇతర నాచుకల
 వలెగా. మనోహరముగా కలిగించుచు.
 బహుశా తేలికమైనది నెలకలుగును
 గలదు.
 ప్రతి బొట్టు 2-0-9
 1 బ్రా 0-12-0
 1/2 బ్రా 0-8-0
 నూయొక్క పిల్లలకును పాఠశాల
 యొక్క శ్రేష్ఠమైనది తెలియగోరువాడు ఈ నాచుకల
 చాచియు. ధర 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-6
 చదవాడు యెజుట్టు:-

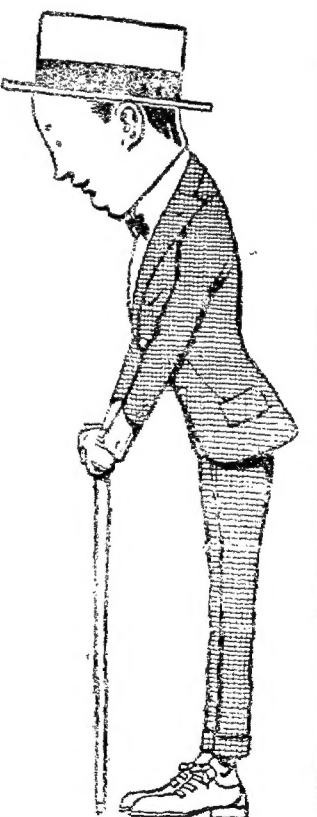
ఎ. ఆర్. నాదక్ అండు కంపెనీ,
 94, చైనా బజార్, మద్రాసు.

నగము వెల
 విక్రయము
 నందు తుది
 నాలుగు
 దినములు.

ఈ గొప్ప విక్రయదినముల మీదు రా
 ననుమానింపకుడు.

ఆగస్టు నెల 28 వ తేది సోమవారము
 29 వ తేది మంగళవారము
 30 వ తేది బుధవారము
 31 వ తేది గురువారము

HESITATION

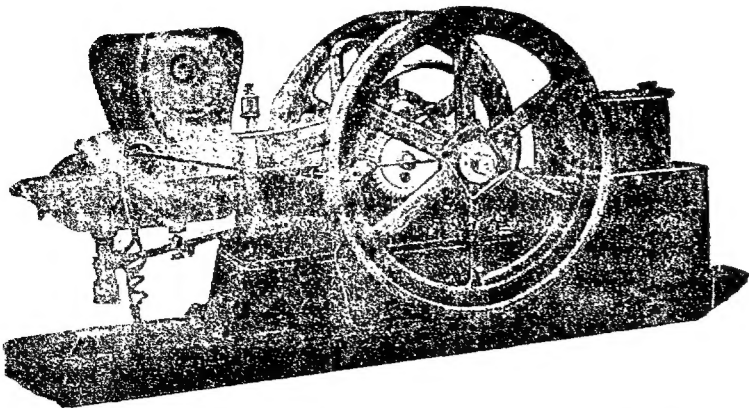
20 జతలు మగవారి బూట్లు 6 & 11 ప్రైజులు వెల రు. 5-8-0 నగదు వెల రు. 2-12-0. 88 జతలు మగవారి బూట్లు "రెన్యూ" బ్రాండ్ ప్రేమి వేడబ్బులది 5, 6 ప్రైజులు మాత్రము వె. రు. 12-8-0 విక్రయము నగదు వె. రు. 6-4-0. 20 జతలు (గ్రేము) మగవారి బూట్లు 5, 6 ప్రైజులు వెల రు. 14-8. విక్రయము వెల రు. 7-4-0. 150 చేతికరణలు నాచుకలకు కట్టెలు వె. రు. 2-4 మొదలు 7-15 వరకు విక్రయము నగదు వెల రు. 1-2 మొ రు. 8-15-6 వరకు.	16 కాల్యంతులు ఉపయోగములకు కొంచెము కొట్టెలు రు. 5-15 మొ. రు. 12-8 వరకు వెలగలవి. విక్రయము నగదు వెల రు. 2-15-6 మొ. రు. 6-4-0 వరకు. 50 జతలు స్త్రీలకు మాత్రము ఉపయోగించు తెల్లని మేకతోలు చెక్కలు కొంచెము అంగడి నాచుకు తగ్గించి. త్వరగా పరిశుభ్రపరచబడదగినవి. 6-7 ప్రైజులు. వెల రు. రు. 6-8. విక్రయము నగదు వెల రు. 3-4-0. 5 జతలు స్త్రీల గోళాకృతి చెక్కలు, లూయూనుడి మంచెలము అన్ని ప్రైజులుగలవు. వెల రు. 8-14-0 వి. రు. 4-7-0	100 జతలు స్త్రీల చెక్కలు లేదా గుడ్ల తొడిమలతో నవి. వెల రు. 6-15-0 మొ. రు. 21-8-0 వరకు నగదు వెల విక్రయము. వెల రు. 8-7-6 మొ. 10-12. 75 జతలు పిల్లలకు మాత్రము ఉపయోగించు చీరలు 4 మొదలు 9 వరకు నగదు వెల రు. 1-0-0 వరకు. బాలుకులకు పాకలు నాచు మగ పిల్లలయొక్క 4 1/2 మొదలు కొని రు. 7-15-0 వరకు గలవు. నగదు వెల రు. 2-4-0 8-15-6 వరకు విక్రయించబడును. 25 కట్టెలు. కొద్ది నాచుకలకు ఉపయోగించు. రు. 8-8-0 ప్రైజులకు ఉపయోగించు. నగదు వెల రు. 4-7-0 వరకు.
--	--	---

WHITEAWAY LAIDLAW & CO., Ltd., MADRAS.

వెలువే, రెయిడులా అండు కంపెనీ లిమిటెడ్.

ఇంకా కొంతమంది ఇంకా ఇంట్లోను
 పొస్టుబాక్సు 304, మద్రాసు.

“ఆమెక్ కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈ యంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది. పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను సాదా ఫేక్టరీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలదు. నెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు న్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మానవ స్థానములలో నున్నవి. వెంటనే డెలీవరీ చేయబడును. నెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిల్లు వ్రాయుడు. బెస్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు, పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

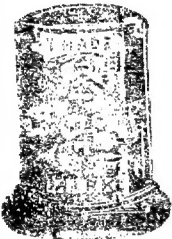
327

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

469

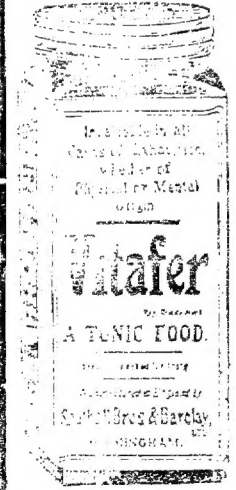
లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

ఈ మురబ్బా సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరూపించినచో కోర్టుముందుగా పొందవచ్చును. యాభ్యాసమునల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై, మరణకాలమువరకు దుఃఖము నడచివింతురు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బా నేపించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొలగి విశేష బలవర్ధనంబున అయి జీవించుచు చిర కాలము నుభవంగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బా వల్ల ధాతుప్రక్షయము, శక్తిహీనత, మానస, ధాతువు మాత్రముతో కలసిరావుట మానస, నీరుచురకు మానస, బహుమాత్రవ్యాధి మానస, విశేషబలము కలుగును, రక్తము శుద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కని చలనిస్వభావమును. సాలామిసిరి అనాది వికలాతిపండు. ఇది కాలూర్, కాండవార్ బేతలలో వైరనుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈ సామెతను విశేషముగా తీసుకొని పునఃకేళి 4 గుడి మనుష్యుల బలము ఆశేషమున ఒకమూసకి గలదు. వై మురబ్బాక తిరించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఈ సామెత తిండిన వారివల్ల పూర్తిగుణము కలుగును. 2-8 డబ్బాలు ఈ సామెత తిండినచో జ్వరంబరము వరకు గుణ మిచ్చును. అరుణాన పత్రిక వార్తలుతో పంపబడును.

13 తులాలు, డబ్బీ కల య. 2-0-0. తివాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు. డి. మన్నాలార్, ఢిల్లీ వైద్యులు, నె 5, అవస్థాకోడు, బెంగుళూరు సిటీ

Vitafer The Greatest of all Tonic Foods.

విశేషము వచ్చుటయనగా ఆరోగ్యమునకు గొప్ప ఉత్తేజక ద్రవ్యము వచ్చినట్లే.

విశేషమనగా, ఆంగ్లేయ శాస్త్రములలో చెప్పబడినది చాలసత్తువ యున్నది. కొత్తరమున్నది, యితరములయిన స్వతఃస్పృహములగు బలకరములయిన దినుసులున్నది వాని కెక్కువగా ఉన్నది. విశేషము బ్రతికేవానిచే తయారు చేయబడినది.

విశేషము అనేకమంది వైద్యులచేత వాడబడినది. శరీరకలుషము తగ్గినట్టియు, నిద్రాణాలిగినట్టియు, నొక రోగికి మంచిగుణ మిచ్చెను. మిక్కిలునగు బలహీనము, చెనులగు గ్రమ్ములయు గల రోగికి మిక్కిలి చక్కని గుణమిచ్చెను. ఆన్నిరోగముల యందును ఆరోగ్యమును గలిగించును.

విశేషము సర్వత్ర దొరకును. వీక్షణము:— స్పెన్సరు అండు కంపెనీ, మహాబూర్లో, మద్రాసు.

1-12-0	3-0-0	5-0-0
1-8-0	4-0-0	6-0-0
1-4-0	2-0-0	3-0-0
1-0-0	1-0-0	2-0-0
0-12-0	0-8-0	0-4-0
0-0-0	0-0-0	0-0-0

ప్రపంచవార్తలు

లండను నగరమున యుద్ధమునకు పూర్వము 27000 మందిస్త్రీలు గుహస్త్రాణగా పనిచేయుచుండిరి. పగిస్తుకము లకు. మందిస్త్రీలు గుహస్త్రాణగా పనిచేయుచున్నారు.

అయిదొండులో ఇటీవల జరిగిన విప్లవమునలక ప్రజలసాధు నవ్వమైనది. 2,500,000 పానులు నష్టముకలిగినదని 779 గురు ముజరాల్లాను కోరుచు దొరతనమువారి కర్జీలను పంపిరి.

పోషస్త్రీలు పట్టణమునకు రెండుసార్లు మేయరుగా నుండిన అల్లరుమాను జే. పి. హోమగారి కిప్పుడు నూరవ ఏడు జరుగుచున్నది. 50 ఏండ్లవానివృత్తంత భోజనపాటకము నీరి కిప్పుచున్నది. వీరనుడినమా నుదయమున 8 గంటలకు నిద్రాశించె దగు. రాత్రి 10 గంటలకు నిద్రాపోయెనగు. అనుదినమును కొంతమారు నడచి పీకారు పెట్టెదగు. కొద్దిగా చెవుకు మాత్ర మున్నదిగాని దృష్టిజప్యమియునులేదు.

ఆయుధ నిర్మాణమున అమెరికాలో నిపుడు పనిచేయు వారికి వారమునకు 100-110 డోలరుల వేతనము లభించుచు న్నుది. 100 డోలరు లనగా 20 పౌ 16 పి 8 పెన్సులు-వీరి కి ట్లు ధన చురకముగా లభించుచుండుటచే వీరందరను మోటారు బండ్లకు కొనుట కారంభించిరి. వీరికి లెక్కను సాలుకు 1000 పాను లాదాయము వచ్చుచున్నది. బ్రిటిషు శక్తములో ఆయుధ నిర్మాణశాలలలో పనిచేయువారికి సాలుకు 500 పానులు లభించుచుండును.

జాగ్రుధర చాల పెరిగినందున ఆయుధములొని పేలు అను నొక విధమును వంట చేసకునకు విడుదల మెచ్చినది. వేలకొలది యకరముల ఆడెదని నరికి పోయి కలప క్రింద నమ్ముచున్నవార.

మోటారు బండ్లక్రింద పడి జనులు చావకుండకాపాడు టకొక క్రొత్తమునకరణమును కనిపెట్టి రంపపుపాట్లుతో మాన వాక్యతని చేసి బండిముందుంచి పరిక్షించి చూచిరి. దీనివలన ప్రాణనష్టము చాలవరకు నివారణము కాగలదు.

కిచనరు ప్రభువు యానదాస్త్రీయును 171,420 పానుల వేల గలిగియున్నది. కిచనరు గారి సోదరుడు పార్సీగురు నరికి కిచనరుగాకేమియును గూడ పేలులో వ్రాగియుండలేదు.

ఆస్ట్రేలియాగారికి 7 గురు బిడ్డలున్నారు. లాన్సు డోను ప్రభువునకు 1 పుతరు మాప్రభువునకు 6 గురుకు కన్యకు ప్రభువునకు 8 గురుకు బోయలగానికి 6 గురుకు ఘోబర్ల లెనుగానికి 2 గురు మేకెన్నా గారికి 2 గురు లాన్సుకు బార్డి గారికి 5 గురుకు రూస్సియుగానికి 5 గురుకు లాన్సుగానికి 4 గురుకు హిందెన్ను గారికి 4 గురుకు సామ్యూ-గారికి 4 గురుకు మెకిసు వుడ్డుగారికి 6 గురుకు హిక్కుగారికి 4 గురుకు బిడ్డలుగలరు. నర్ ఎఫ్. ఇ. స్మితుగారి కుటుంబముగూడ పెద్దది. రాబర్టు పెసిలు బాల్బూరు గార్లకు మాత్రము బిడ్డలులేక.

దానియేలుగూడ యుద్ధము ధనవంతుల భార్యలగుట పాశ్చాత్యదేశములలో పరిపాకులు జరుగుచుండును. ఒకదాని ఆస్ట్రేలియా ప్రధానమంత్రియగు పార్సీగురారి భార్యయై యును. ఎమ్మాలయను అను నామె లండను నగరమున పరిచారికగానుండి సర్ విలియం హామిల్టన్ ఆరు రానుభావని వివాహమాడెను. సర్ గ్రీకనుఫెక్లి పట్టగారి గృహమున దానియేలు గానున్నవారు 7 గురు పుతరుగా వారికి భార్యలైరి. బెట్టిస్కాచే ఆననోక పరిచారికను లండనునగరమున నొక కోటికొడుకు వివాహముచేసుకొనెను. ఆమె కుమార్తెలలో నొకరిని ఒక మాన్సియోనుకు మగియుకగి నొక కౌంటుకు వివాహమాడిరి. కాథలైను స్కానోరస్సియోనుకు పరిచారికను మహాపేటరు రాజు వివాహముచేసుకొనెను. ఆమె రాణియైయును.

జె-డి- రాక్వెల్లరు గారు ప్రభువంతురది కోటికొడుకు లందరికంటెను గూడ సధిక ధనాధ్యుడు. ఆతనియొద్ద 100,000,000 పానులున్నవి. ఈధనమునంతకు మరియొక చో టికి కొనిపోవలసినది 80 లైలు లొట్టెలును రెండుబలమైన ఇంజనులును యుండవలెను. ఆతనికి సాలుకు 30,000,000 పానులు నికర మాదాయము వచ్చును. ఆతడు 20,000,000 పానులను దానముచేసెను. ఇట్లుదరికి వారమునకు 100,000 పానులకు తక్కువగా ఖండ వచ్చుచుండును.

ఒకడు 75 సంవత్సరములు బ్రతికినాడు. ఆ 75 ఏళ్లలోను 58 టన్నుల గట్టికదార్లను 58 టన్నుల ద్రవకదార్లను అతడు తినెను. అతడు తినిన యాహారమును త్రాగిన పానీయమును కలిపి తూచినచో అతడంతయును తినో అంతకుంటే నవి 1800 టన్నులు బరువుగానుండెను. ఇది యంతయును ఆకృష్టముగ నెవ్వగలుగునట్లు 100 ఏండ్లు సంపూర్ణదౌర్భాగ్యముతో బ్రతికియుండుట మరింతవలె.

* * * * *

ఒక శ్రీ తనకు మెట్టిలో పెట్టిన భర్తవర్గము (చీర) ను 17 సంవత్సరముల వరకును నూడ కట్టుకొనుచుండెను మరియు క్రీ 40 ఏండ్లవరకునూడ కట్టుకొనుచుండెను ఆమెకు విశ్వామిత్రు 40 ఏండ్లకు ఆమె కిత్తుడు 70 ఏండ్లున్నది.

* * * * *

వైద్యుడు యార్పెందులను నొక న్యాయాధ్యక్షుని కోటికొడుకు తన పడకగది అలంకారము నిమిత్తము 200,000 పానులు వ్యయముచేసెను. ఈధనమును మోయుటకు 10వందల బలకాములు కావలసియుండును. దంతముతో చేయబడిన పందిరియొక మొక్కటియే 88,000 పానులు విక్రయించబడినది. మేజులపై నిలుపుటద్దము - సేళ్లతోమై యక్కాలిపెట్టుము కలసి 58,000 పానుల విక్రయించబడినది. దంతపువర్ణము బంగారునగిషి గలవి 8000 పానులు విక్రయించబడినవి.

* * * * *

ఇంగ్లాండు వేయి వేళ్లములలో 66వది పురుషులకొక్క యువకుని వివాహమాడుదురు. స్కాట్లాండులో 78వదికి కొకరి వంతునను స్కాట్లాండులో 105 గురి కొకరివంతున నుండును.

* * * * *

ఒక ఆంగ్లేయుడు సేరలో చేరెను. అతనికి వివాహమై 10 సంవత్సరములైనది. వివాహమైనది మొదలు భార్యభర్త రెన్నడు నొందోరులను విడచి యుండలేదు. కాన వినుచు జనించినది. కాట్లాటము మోచినది. ఎవరికివాడు వేరుగానుండి ననే సౌఖ్యముగా నుండునని వారసుకొనునంతవరకుగూడ నచ్చినది. అతడు వేరలోనికి పోయినెలదినములైనచోకాలేను. ఆప్పుడే ఆకనిభాగ్య కదియొక యుగమువలె కనబడుచున్నది. ఈనెల దినములలో నామె తనభర్త నొక్కసారిమాత్రమేచూచిఅతని యొద్ద 2 దినములు మాత్రమే యుండెను. ఆరెండుదినములు ఆరెండుదినములు లట్లు గడచిపోయినవి. అతడుగనక మరలను రక్షితముగ నింటికివచ్చినచో చాలి బాంధవ్యమునకు నుయ్యెక అనకుల బాంధవ్యము ప్రపంచమున మరియొకటి యుండనే యుండదని ఆమెయిప్పుడు గ్రహించుకొనినది.

గృహకృత్య కేవలములు.

కాలిజోల్లకు నిగారింపు వచ్చుటకు నిచ్చుకాయనము కొన్నిచుక్కలు చర్మముమీదవేసి బాగుగాగద్దలెను. ఇట్లు చేసిన మెరుగురం గనపరమే యుండెను.

* * * * *

రాగిపాత్రలను బాగుగా తోమకున్నచో వానిలో వందలదిన కంటకులు వివశుల్యము లగును.

* * * * *

పొయ్యి క్వరగా వేడెక్కకపోయినచో వంటయింటి గుమ్ముల కిటికీల తలుపుల నొక అరగంటనపు ముసినచో క్వరగా వేడెక్కును. చాలబాగు లగును.

* * * * *

ఉరలగడ్డలను వేయించుటకు ముందు వానికి వెన్న రాసి వేయించినచో నది అందముగా గోధుమగర్జముగలిగి నోరూరజేయుచుండును.

* * * * *

మేజోళ్లు చాలకాలము మన్నుటకు తోడులోకల మడ నలయొద్ద నల్ల మొలములుగుడ్డ నుట్టించవలెను. లేదా మేజోళ్ల ను కొన్న వెంటనే ముందుగా మడములయొద్దకు వేళ్లయొద్దకు అప్రసవేయించి తోడగవలెను.

* * * * *

క్రొవ్వొత్తులు లావుగానుండి స్టాండులో పట్టకపోయిన చో వానిని వేక్కివేయవలెను. నలసల కాగుచున్న నీటిలో కొవ్వొత్తి మొదలును వేట్టి కొన్నినిమిషములవరకును పట్టు కొననచో వాభాగము మెత్తబడును. అప్పుడు వానిని ములభముగ స్టాండులో పెట్టవచ్చును.

నోటీసు

అంట్లు! ఫలకృతులు!!

ఈ సంచిత్రము మా శ్రేష్ఠమైన మామిడి అంట్లకు చాల గిరాకీవల్ల అయిపోయినవి. అన్ని బాతులు నవంబరు నెలలో దొరకును. కావలసిన వారు ఆలస్యము చేయక యిప్పుడే మాకు వ్రాయవలయును.

భానారఖముల నారంజ, అంట్లు, బామ, రేగు మొదలగునవి చిక్కును. తీవ్రపడును.

కాటలాగు ఉచితము.

పాఖ్యాన కర్తలు } పి. వి. మాధవరావు & బ్రదర్సు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయుటకును తలపెట్టెను నియోజకును మోటారుబండ్లు పట్టు నటుల రోడ్లభాగములు యేయవలెననుచో అది ఇది కోయింపుడు స్వల్పముగాచేయు రిజేరులను యాచించుటకు ఇల్ల అభ్యుదయార్థముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ మోటార్లను నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించగల్గు మోటారువారికడనుంచి లైసెన్సు యిచ్చించి పంపిండును. మొదలకు ఫీసు 50 మాసములు కట్టవలయును.

తీర్మానము నెవ్వెందునెల 15వేది నుండి ప్రారంభముగ నున్నచో చేరదగిన విద్యార్థులు ఈనెల 31 వ వేదిని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు కావలసినగదును ఈ క్రింద నుడవారింపుచువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ లండన్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

వైద్య మేధిక ప్రయోగము.

ధర్మశాస్త్ర ప్రమాణవచన సమన్వితము.

ఈగ్రంథము అగ్నిప్రాసం బ్రహ్మధానులచేత చిర కాలతరీయముచేసి సమకూర్చబడినది. దీనియందు మంత్రమున్న వ్రాసినయును. చివనకు ఉంటుండుపుట వేయలేదు 1 దినము మొదలు 12 దినముల వఱకు చేయవలసిన కలవిధులు చక్కగ తెలుసుకొనుటకు పిలుగావ్రాసినయున్నాము. దాదాపు 150 పుటలవైగాధర్మశాస్త్రవిషయములు (వాసివాసు. జీవభర్త) కనపడికరణము, పుత్రికలీ భర్తకనపడికరణము, కలాశవిధి మున్నగు కలవిషయములు పూనుచున్నట్లు వ్రాసియున్నాము. వైదికేధవిధికి సంబంధించిన ధర్మశాస్త్ర ప్రమాణవచనము లన్నియు ఒక్కటియైనను నిగవిధుల ఆన్నియు ఇందు చేర్చియున్నాము. ఇట్టి గ్రంథ మిదివఱకు ముద్రింపబడలేదు. యత్యారాధనము, యత్యుపాసనము, యతిశంసార్పరము, ఆకుర సవ్యాసవిధి, పిండపితృయజ్ఞప్రయోగము. మున్నగువిషయము ఇందుగలవు. మతగ్రంథముల ప్రాప్తావముచేయవలయును. అట్లయెందు నెల 2-4-0 ట్లయెందు లేక కిల్లెక ట్లయెందు 2-8-0 పాస్తుచార్జిలగై రాలు పర్యేక్షము 0-4-0 అగును. 407) మానేజరు స్వధర్మవ్రాకాశని, గుంటూరు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గ్రంథకర్త:—గా. హరివర్మోత్తమరావు. ఎం. సి. శ్రీనివాసభట్టు కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీన కాలమునుండి లోకమునాటిన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లింపు వ్రాయబడును. చంపాదర్థతి ఆరుపంచికలకు రు. 2-0-0 అంచుకాలి లేదు. ప్రవేశమునము లేదు. సిద్ధిమయిన సంచికలు పి. పి. గా మంపురములు లభించును. ప్రకాశనచరిత్రాగ్రాహ్యులయందు, (27) 14వ, కావేపి, మదరాసు అని వ్రాయును.

మేలైనది! రుచియైనది!! మువాన గలది!!!

వేసికొను పొగాకు Hosiera.

మలయాళపు క్రమమున తయారు చేయబడినది. పండ్ల నొప్పులు తీరును. తినిన మీరే పొగదేదరు. స్వాంపిలుడబ్బీకి వ్రాసి చూడుడి.

పెద్ద డబ్బి 1-3 0-4-0.
నడిమి వైఖ ,, 0-2-0.
చిన్న డబ్బి ,, 0-1-0.

దజనుకు ఒకటియు గ్రోసునకు 1½ దజనును ఉచితము. వ్యాపారములకు మేలైన కమిషన్ గలదు. వ్రాయుడి.

విలాసము:—
సీమలేను హోసైరీ మాన్యస్వామ్యకృరింగు హోమా, ఆనంతపురము.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[కవ్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు వరుసెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కలభద్రము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది. గొప్పవారిగ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శ్రేణిమిగుల ములభము. 900 పుటలు నెల 4-0-0, అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0. పాస్తుకర్పణ చేయ.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

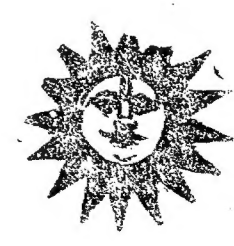
తెలి:—ములభము, మృదుదుధురము, భాగ్యభిరము. 2000 పద్యములు కలవు. మంచికాగితములవై అచ్చు, కాతికోలెందు ధర రు. 1-8-0. పాస్తుభివృత్తు చేయ. (4-12-14) జనమంచి శేషాద్రికర్మ, తెలుగువండినుడు. మున్సిపల్ ప్రింట్లు, కడప

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి నాలుగవతరగతివరకును మాయొద్ద సిద్ధముగానున్నవి. ఇది శ్రీసిద్ధి తెందిన పితాపురము హైస్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి నరసింహంబయ్యలు బి. యె; యల్. టి. గారి చేతను, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు - రి చేతను రచింపబడినవి. మతియొ మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములను దైర్ఘ్య గారు 1916 వ సం జూన్ నెల 6 వ తేదిన పూర్తియెంటు బాద్లి గెజట్టులో పాఠశాలలయందు ప్రయోగింపవచ్చునని ఆనమతి యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి ముందరములైన సాదాకరములును రంగుకరములును నున్నవి. ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0
రెండవతరగతి రూ 0-2-6
మూడవతరగతి రూ 0-3-0
నాలుగవతరగతి రూ 0-4-0
N.B:—ఎక్కువగాకొనుటకు నెల్లర్లకు కమిషనున్నది. 235 ఆర్. వేంకటేశ్వర అందుకో, ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మా-వద్ద వొంకును. కొనువాగు సూర్యమూర్తున గమనింపుడు. కరస్పాకాడెన్సు మొదలగున కంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అందుకో (58) 21, హమ్మంబిల్లి, కామారావు

సమకాలికాభిప్రాయములు.

మదగాను దేశీయమహానభ స్థాయి సంఘమువారు

[illegible]

గర్వియు జరిగెను గావు; సభ్యులు. — మెదిపాటేయియ
యధనంబంధములో ఇండియావారితము వారిని, మాభ్యులు గా
అరికాఖవారి నేమియు మాసింపబనిలేదు. ఆ యంశమును
సూచి వ్రాయుచు సర్ కోర్డిన్ ఇల్బర్న గారు రాజ్యవ్రతినిధి
గారి కార్యనిర్వాహక సభ వారమున కొక పర్యాయము సమా
వేశ మగుచుండునని చెప్పిరి. ఈ యభ్యుపము గత తదిసంవత్సర
ములనుండియు చెడింది. సభకులందఱును సభయొక్క సామా
న్యభిప్రాయమును దెలిసికొనక తమ ప్రత్యేక కాఖలలోనే
మునిగియుండిరి. అది కేవల మనుచితిను. వారిలో నొకఁడును
సభకుల నందఱిని సమావేశమున కాహ్వానింపజాలదు.
ఒకొక్కప్పుడు ఆ నేత దివములవరకును సభ జరుగక నేరూండు
ను. క్రిందటి వసంవత్సరములలో జరిగిన సభల సుభ్యులును
అవిజగిన తేడిలక జూచిన సర్. కోర్డిన్ ఇల్బర్న గారు చెప్పిన
సంగతిని జరిగిన నీతికిని గల భేదము విస్మయము గల్గించును.
భారతీయ వైనికులను యూరపునకు పంపు తీర్మానము సభ వా
రి కెఱుకలేకయే జరిగెను. బాగ్దాదునకు బోవుటను గుఱించి
యాలోచించుటకు గా సభ యాహ్వానింపబడెనే తద్దో తెలి
యదు. భారతీయ వైన్యాధికారముల మాన్యుకేయనపుడు స
భాయుక్తులము రాజ్యవ్రతినిధి గా గాలోచింపవలయు విషయ
ములుసభలో నాలోచింప బడు నటుల నొక్కచేత ఎ
రిపియియ్యది. ఈవిషయమున తమ నియోజకపు కృత్యమును
నిర్వహింప జాలని సభ్యులనే మనము మాసింపవలసియున్నది.
కొలది వత్సరములనుండియు సిహ్వానగరమున కార్యనిర్వాహక
సభ్యులు గా నియోగింప బడినవారిలో నదిమధ్యుల నేమియున్నారు.
యధనయొక్క పరిస్థితులను జాగ్రత్తతో జూచుటకు తగిన
కారణములు సిహ్వానగరమున సభ్యులు గడపిన వినోదములలో
ప్రతిఫలించుచున్నది. — బండను ట్రెయ్యు.

బాపట్లతాలూకా పెద్దచెరుకుయగ్రామమున స్థాపించబడిన చిదానంద సరస్వతి పుస్తకభాండాగారమున “కళావధాన బహుమతి” పేరిత యుగ నొకబహుమతిపేరిత నెలకొల్పబడిది. కళావధాన కిష్కమున నెవ్వరినైన 10 లేదా 15 గా దరఖాస్తు లంపున నవలభ్యము. ఇది యత్నిష్టుల వారికి స్వస్థ పతకము బహుమాన మీయబడును. రెండవవారికి జయమొందినవారికి రజితపతక మీయబడును. పేరిత దీ నెంబడ 10 వ లేద జయపబడును.

కెయిజరు చిత్రకళాభివృద్ధి:— కెయిజరు రంగములను జూచుట కలవాలుపడినాడు. అతడు లేకున్న పైనికుల కుత్సాహమే లేదు కాబట్టి రంగులరాట్నమువలె ఆతడెప్పుడును చుట్టుచుండవలసినదే గదా!

చెన్న పురి ఆంధ్ర సభ

మానసియులగు రావుబహదరు బయ్య నరసింహేశ్వర శర్మగారి కాతిభ్యము.

రాష్ట్రీయ కాసుభద్రలో సభ్యులుగానుండి రావుబహద్ర శర్మగారు సామ్రాజ్యవాదన సభకు సభ్యులుగా నియోజింపబడి నందలకు తమ సంతకమును తెల్పియుంటున్న చెన్న పురి ఆంధ్రసభవాడు ఈ నెల 25 వ తేదీ కుక్రవారమునాడు సాయం కాలము 5 గంటలకు బ్రాడ్వేలో టి. ఏ. రామచంద్రరావు గారి నెం 7 ను సూచన సభమున కాతిభ్య మొనరి. ఈ యాతిభ్యమున కామూగులైన శ్యామసుందరులు, యస్సగుప్రసాదులును ఆభ్యుత్థులును సభాభ్యుత్థులు కార్యదక్షులు కొకాధిపతులు యస్సగు సభాసభ్యులందరను సరిగ 5 గంటలకు 6 వైచేరి. నుండియు పతాకములతోడను తోడయులతోడను చక్కగా నలంకరింపబడినది. ప్రాంగణమున బ్యాండు మేళము మేళవింపబడెను. సోఫోలో భాగమున నొకచోటలో నుపహారమును వేరొకచోటలో నాసరమును నవర్పబడినవి. అతిథి పుంగవులును సభకు సభాభ్యుత్థులలో నొకరుగు శర్మగారి రాకను బ్యాండు మేళమునానూచించినంతనే సభాభ్యుత్థులగు రావుబహద్రుడు టి. ఏ. కార్యగారానిట్టిగారు వారిని బహూకరించి స్వాగతి మొనరి కరతాళధ్వనులు చెలగుచుండ కొనసల్పిరి. బొట్టిలి మహారాజు రావు వేంకట శ్రేణిచలవతి రంగారావు బహద్రుడు టి. సి ఎస్. వి. గారును, (హిందూపత్రికా సంపాదకులు) కస్తూరి రంగఅయ్యంగారును, శ్యామసుంద్రుడు సదాశివయ్యగారును, ఎల్. ఏ. గోవిందరావువయ్యగారును, దివానుబహదూరు వారణాసి కుబ్రాబహదూరు వంతులుగారును ఆయుర్వేదమూర్తి డి. భిషజ్యుల బండిరి. డి. గోపాలాచార్యులవారును రావు బహద్రుడు టి. వరదరాజులు వాయుడు గారును వేమరపు రామదాసు పంతులుగారును బాను నరిసింహారావు పంతులు గారును దువనేటి ఆస్పారావు పంతులుగారును చల్లగురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారును పురాణం శాగభూషణం పంతులు గారును, వేపారామేశం పంతులుగారును, టి. ఎం. ఆస్పానామిట్టిగారును, శ్రీరేం భావ్యగారు ఆయ్యంగారు, రావు బహదూరు లోకనాథం పిల్లగారును, కాశీచాధుని శాశ్వతరావు పంతులు గారును మున్నగు ప్రముఖులు పెళ్ళిండ్లు సభ సలంకరించిరి. ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుల సంపాదకులగు నెనుగయ్యాడి శేషగిరిరావు పంతులుగారిచే వ్రాయబడిన స్వాగతపద్యములను బాలాంతరపు రామచంద్రరావుగారు ను నొకవిద్యార్థి మనోహరముగ చదివిరి. ముద్రితములగు ప్రతులు సభ్యుల కందిరనుకు పంచివెట్టబడినవి. పిమ్మట వేంకటాచార్యులు గారు శ్రీరాధానందముగా మరలీ గాన మొనరించిరి. పిమ్మట టి. రామచంద్రరావుగారు అను మొకవిద్యార్థి కొన్ని పద్యములను చదివి సభ్యుల నానందింపజేసిరి. తదనంతరము డాక్టరు డి. వేంకటగారు హిందూస్థానీ గీతములను ఒహుకాశ్యముగ పాడిరి. ఆపల సభాభ్యుత్థులగు త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారు ప్రజా

స్థితిపాఠ్యభాషలను విజయముకలగలరెనని ప్రార్థించిరి. సభ్యులందరను లేచియువబడి ఆస్పాన్త సమున పాల్గొనిరి. తదనంతరము దివానుబహదూరు వారణాసి కుబ్రాబహదూరువంతులుగారు అతిథులగు శర్మగారు కృతార్థులగుదురు గాతడని కొడుకు దీర్ఘోపన్యాస మొనరించిరి. పిమ్మట అతిథులగు శర్మగారు సభవారికిని దివాను బహద్రుడు గారికిని కందనముల నర్పించుచు నుచితరీతి నుపకరించిరి. పిమ్మట సభ్యులందరను సోఫోలో భాగమున వికాల బహిరంగ ప్రదేశమున మందమాతలను శ్రమ నపనయించుచుండ నుపహారములనున్నకరించిరి. వారికి నుగంధపుష్పతాంబూలములను సభివారర్పించిరి. శర్మగారికి త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు పుష్పహారమును పుష్పగుచ్ఛమును ననుర్పించిరి. శర్మగారు నిన్ననే వికాభిషేకమునకు వెళ్లగలసి యుండుటచే నపుడు సభ్యులను పిల్చిని వెడలి పోయిరి. పిమ్మట లక్ష్మీవతిగారును వారిమిత్రులును చిత్రకళాభివృద్ధి కొంతభాగమును ప్రదర్శించిరి. పిమ్మట చల్లగురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారియొద్ద సభ కధ్యక్షతను నిమిది జరుపదముగ నెరవేర్చుచుంట్లు సభాభ్యుత్థులగు త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారిని ప్రశంసించుచు వారికి పుష్పములను పుష్పగుచ్ఛమును సమర్పించిరి. ఆపల త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు వాణిజ్యవ్యాపార పారిశ్రామిక కార్యభివృద్ధి యత్యంతాశక్తికమనియు సభ వారిందులకు గూర్చి పరిచేయవలసి యందురనియు నుడిచిరి. పిమ్మట కార్యదక్షి గాడిచర్ల హరిశర్మ శ్రీరావుపంతులు (ఎం. ఏ.) గారు ఆతిథ్య కార్యనిర్వహణమునకు తమనూతనభవనము నొసరిన టి. ఏ. రామచంద్రరావుగారికిని కుర్చీలనిచ్చి సంతకము పి. వేంకటాచలము గారికిని శ్రీమకు నహించి సభకురచ్చినవారికందరికిని ఈయుత్సవమున జరుపదముగ నొసరిండుటకు మరలీ గామూలతో తోడ్పడిన మిత్రులందరను ఈకార్యమున క్షాణురీతియొగ నిర్వహించి ప్రత్యేకశుభములవారికిని కందనముల నొసరించిరి. మంగళగీతముతో కార్యక్రమము రాత్రి 8 గంటలకు ముగిసింది.

వి. జి ఎస్. ఎస్. కిం పెని నాప నిన్న ముకొనుట.

లక్ష్యరూపము

కలకత్తా, ఆగస్టు 25—ఈస్పాన్తకాలమున ఇండియా జనరియల్స్ యావిగేషను కంపెనీవారి చిన్న వానకు నిప్పంటి నది. ఈవాన 28వ తేదీ, రేవుకు వచ్చింది. దానియందు 8500 టన్నుల జంతునూ యుండెను. వార రాత్రి 11 గంటలకంటకు తిరిగేయబయలుండెను. నిప్పు కాల్పువాన పులియింది నిప్పు నార్పిరి. లక్ష్యరూపములనరకు నష్టమయ్యెను. మదింపు చేయబడినది. ఈస్పాన్త భీమాచేయండినది.

ఒకమోసపు కేసు.

పూవా, ఆగస్టు 25.—బొంబాయి పురవాసుడగు గులాము అహమ్మదు అయితడు జిల్లాగారు సామ్రాజ్యసభ ఎన్నుకొనబడునట్లు చేయుటకు 500 రూపాయలు లంచమిచ్చెనని మాన్యకర్తృత్వము ఆననము ప్రకటించెను నది అతనిపై కేసు చేసెను.

మద్యము! నోటిను ఇయ్యబడింది.

స్థానిక వార్తలు

హరికథా కాలక్షేపము.—శూర తొట్టికల కుమరప్ప మొదలిపిల్లి 1వ నెంబరు భజనమందిరమున స్థాపింపబడిన శ్రీకృష్ణ రామానుజ సభలో ఈదినము రాత్రి 9-80 గంటలకు శ్రీమంత్ కల్లూర్ రామానుజ భాగవతులవలన గోపికా కస్తూరిపహారము అను కాలక్షేపము జరుపబడును.

గౌరవాతిభ్యము:—ఈ నెల 30 వ తేదీ బుధవారమునాటి సాయంకాలము 5-15 గంటలకు పీల్చుపాక్క నందలి మూడు వెలియనులలో మిర్ ఆనద్ ఆరీభానుగారిని యాహూబ్ హస్సెను సేయిర్ భానుగారిని నత్కరించుచు నొక విందు జరుపబడును.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—కేవల ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు ఆకావిల్లెపిల్లి 97 వ నెంబరు శ్రీరామమందిరమున పేదచంద్రి సర్కారు బాబు ఎం. ఏ. గారు ఉపాసనకేసి ఆంగ్లేయభాషలో “ఆత్మభర్తృమును” గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

న్యాయావలంబకుల వింద.—నాల్గవ సాంకత్విక శ్యామవాదినిను పెద్దపల్లె 28 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు పీల్చుపాక్క నందలి మూడు వెలియనులలో జరుగును. ప్రాజెక్టు శ్యామయ్యల మొదలుగా పెద్దలందఱావ్యానింపబడిరి. ఎడ్యోకేటు జనరలుగారు సభాధిపత్యమును వహించెదరు.

ప్రయాణములు:—నిన్నటి సాయంకాలమున రావుబహద్రకు బయ్యనరసింహేశ్వర శర్మగారు శాస్త్రేకనకు ను, రామంగిరము రాజుగారు ధర్మకును, మార్కమంటకు గారు అనంతపురమునకును, మదరాసు వాటికి కవిమనకు పేజరుజ్జితు వి. ఎం. ఎస్. గారు బెంగళూరునకు ప్రయాణము చేసిరి.

వైటువే లెయికులావారి గొప్ప విక్రయములు.—సర్వజనోపయోగార్థముగా నానావిధముల వస్తువులను ఆర్థమూల్యమున విక్రయించుచున్నరు. వస్తువులలో కొన్ని కొట్టిమాగుడు పడినవిగవు. కాని మొత్తముమీద కృత్రిమ మైజిటియు విలువగలట్టియు వస్తువులనేకయులు గలవు. విశేషము వస్తువుల నుపయోగించువారికిని వ్యాపారులకును ఈ విక్రయము అవయోగకరము.

చెన్న పురి ఇందినింగు లాడ్జి:—మొన్నటి కుక్కరారుసాయంకాలమున తిక్కములు కేంద్రిజ్జియందు గడపి, గాంగ్లీ పరీక్షమున కృతార్థులయి, తిరిగి యమా త్మభూమి నుభుముగా కేరీ శ్రేష్ఠిటి సూర్యవారాణసుమూర్తిగారికి, ఇంజనీంగు లాడ్జి ఆంధ్రవిద్యార్థులు ప్రేమపుర స్వరంబుగా నొక్క చిన్న విం దొప్పిరి. వేయిగానాది విశోదము లత్తుత్యానామలతో జరుపబడినది. అధ్యక్షుడు, ఈజమానులను గూడ వాస్తవమిరి. సూర్యవారాణసుమూర్తి గారును తమకొన్నననుర్వాదల కనుకవ్యాధిగా కృష్ణానీక గనకబడిరి. ఆసమయమున కొందరు విద్యార్థులు కధ్యములపడిరి.

రైలువే కంపెనీల ఆదాయములు.

గారంటీ రైలువేలకును, ప్రైవేటువేలకును ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండి ఆగస్టు 12 వ తేదీకంటకు 1915 వ సంవత్సరమునందు ఆదాయములయందు వచ్చిన ఆదాయములకంటె 1916వ సంవత్సరమునందు రూపాయల తెచ్చువచ్చెను.

గో. ఒక అప్పీలు.

అలహాబాద్, ఆగస్టు 25.—నల్లకుంగు విజేటు రన్వేలు గాని తమ బి.కె.కె.లోనుండగా ఒకరాత్రి కొంతమంది హిందువులు తిచ్చెటలు వాయించుచు గో.కే.యను తమ కొంతికి భంగము గలిగించెనని తాము ఆపుపని వారితో చెప్పగా వారు తమకొట్టినదన్ని వారికి గాయములు గలగడసరిని వారు కేసుచేయగా బదాళు నెచ్చు జడ్జి గారు 6 గురు హిందువులకు చెరి 1 సం॥ను కఠింకేట్టి ధింది. ముద్దమున అలహాబాదులో అప్పీలుచేయగా శ్యామసుంద్ర నాల్గవ వివిధముల చుద్దులు లనుభవించిన ప్రైవేటువారి నెంబరు ఒక విడుదల చేయవచ్చుననియు తీర్పుచెప్పిరి.

పింగళ సంవత్సరాది సంచిక.

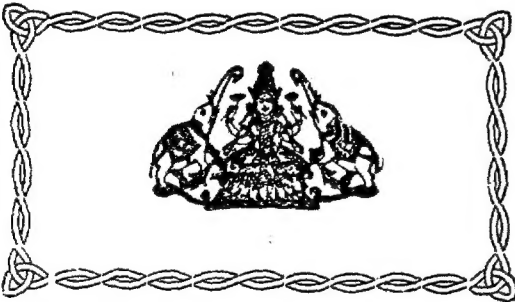
ఆంధ్ర మహాశయల యుద్ధారణ సాహాయ్యమున నింతవరకును నేను సంవత్సరాది సంచికలు ఆంధ్ర ప్రపంచమునకు సమర్పితములు. విద్యావంతులగుచు జేశాభిమానము బాహుళికముగా ప్రసవించినను బాండును ననుటకు సంవత్సరాది సంచికలయందు ప్రయత్నము లైతె వ్యాసములు నిదర్శనములు. వెనుకటి సంచికలకును పింగళనామ సంవత్సరాది సంచికకును వ్యాసములను వ్రాసియును చిత్రపటములను బువ్వులును మాయాద్యమును సఫలముచేయుచు దేశబాంధవులు ప్రార్థితులు.

దాగుదలైన ఐరోపా మహాసంగ్రామము నలన కాగితముల కర వేర్వేరినను పింగళనామ సంవత్సరాది సంచికను యథాప్రకారము ప్రచురించుటకు తగినర్హములు చేయబడుచున్నవి. సంచికను సకాలము నందు ముద్రించి సంవత్సరాదిదినము నకుపూర్వమే వెల్లడిచేయవలయు నను సంకల్పము గలదు. ఆసంకల్ప మీదేనుటకు దగిన సాహాయ్యమును జేయుటకు విద్యావంతులు దేశాభిమానులు ప్రార్థితులు.

ఆంధ్రపత్రికాధికారి.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రపంచవార్తలు 2-8
అత్యు లాగంతుకలుకారు,ఆంధ్రమహాశయ,
సమకాలకాభిప్రాయములు 4
సాహిత్యవార్తలు 5
ప్రధానవ్యాసము
ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారము 6
లిస్టు 7
ఐరోపామహాసంగ్రామము
విశేష తంత్రీవార్తలు 8-9
జేషు తంత్రీవార్తలు 10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు 11-12
చిత్రవార్తలు 13-14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ ఆగస్టునెల 26-వ తేది
శనివారము.

ప్రాచ్యలిఖితపుస్తకభాండాగారము.

ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తక భాండాగారము మిక్కిలి యుపయుక్తమైన ప్రతిష్ఠాపన. సంస్కృతము, అరబ్బీ, కన్నడము, తెలుగు, మళయాళము, హిందూస్థానీ ఇత్యాదిభాషలలో గల వ్రాతప్రతులను సేకరించివెట్టి వాని యుపయోగమును ప్రజలకు కలుగజేయుట ఈ ప్రతిష్ఠాపనయొక్క ప్రథమోద్దేశము. ఈ యుద్దేశమును ఈ ప్రతిష్ఠాపన ఎంతవరకు నెరవేర్చుచున్నదో 1913-14 మొదలు 1915-16వరకు మూడేండ్లకు సంబంధించి ప్రకటింపబడియున్న

కార్యనివేదికము తెలియపరచుచున్నది. ఈ ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తక భాండాగారాధిపత్యము ప్రొఫెసరు రంగాచార్యులవారినుండి ప్రొఫెసరు కుప్పస్వామి శాస్త్రిలవారికిమారియున్నది. మొదటిసారి పదార్థ విజ్ఞానశాస్త్రపండితపదవి ముక్తుగాగలపదవు లాక్రమించుకొనుటచేతను బహుశః వారికాలమున నేటి కాలపు వికాసము ప్రజలలో లేకపోవుట చేతను ఈ ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తకాగారము ఛాందముగా నేర్పూలకు నుండియు చెల్లిపోయినది. ఎట్టిస్థితిలో నుండినను జరిగిపోయినది. కుప్పస్వామి శాస్త్రిలవారు సంస్కృత శాఖాలాప్యములుగా నుండి సంస్కృత శాఖవారంగణ్యులై దేశభాషాభిమానసంపూర్ణులు లగుటచేతను నూతన శకము దేశభాషావాద్యులప్రపంచమున ప్రారంభమయి యుండుటచేతను మాయెరుట నుడు కార్యనివేదికములో ఈ ప్రతిష్ఠాపనకు సంబంధించిన పేర్లలోపము లెల్లము ప్రకటితములయినవి. ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకభాండాగార మనిన విద్యాశాఖాధికారులవలనను కొంతవరకును ప్రభుత్వాధికారులవలనను అలభ్యముగా చూడబడునది యనుట తెల్లమైనది. ఈ మహాదాత ప్రతిష్ఠాపన వస్తుప్రదర్శనాగారమునో నొక మూలకు స్థితమై యున్నది. అందులోను చక్కని కట్టమున కట్టబడియున్నది. సామాన్యముగా వస్తుప్రదర్శనాగారమును ప్రవేశించువారికి ఈ ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకాగార మున్న దని తెలియుటకైనను వీలు లేదు. ఇంతకాలమును వస్తుప్రదర్శనాగారములోని యొక్క గదిలోనుండి ఈ ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారములోనికి దారి యుండెడిది. వస్తుప్రదర్శనాగారములోని శిలాప్రతిమలకొట్టుచు విశాలతర మొనర్చు నుద్దేశమున నీ దారి నిరోధితమై ప్రదర్శనాగారపు శోభాగముతో సంబంధములేని మారు మూలన నీ ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారమునకు కవాట మువర్పబడి యున్నది. దీనిఫలమేమనగా ఇదివరకు వస్తుప్రదర్శనాగారములోనికి బోయి చూచు వారలలో కొందరైనను ఈ ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తకాగారము కలదని తెలియుచుండెను. ఇప్పుడా యనుకూలంబును సదృశ్యమైనది. ఇక ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తకాగారమును చొచ్చిచూచితినా అది యొక వస్త్రాగారముగా కన్పించును గాని విద్యా పరిశోధనార్థము. వండితులు కూర్చొని చదివేకొను గౌరవస్థానముగా గన్పింపదు. వెలుతురు లేదు. గాలియు లేదు. వీనికి బోదు తావైనను చాలదు. తావు చాలమికి ఎవ్వరేమియు చేయుటకు రాదు గాని తక్కిన లోపముల నయినను ఉన్నంతవరకు నవరింతమని కుప్పస్వామి శాస్త్రిలవారు ప్రయత్నించినారు. ప్రజల నాకర్షించు విమిత్తము ఈ ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తకాగార మొకటి యున్న దని సూచించుచు మార్గమును కనుపరచు ఫలకములను వేయించవలసిన దని కోరినారు. పుస్తకాగారములో విద్యుద్ద్యంతములు పెట్టెంపవలసినదని కోరినారు. ఈరెండు సలహాలును కార్యరూపమునాల్పనయెడల ఇప్పుడున్న చోటనే ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకాగారమునకు ఛాందసపుమాపు తప్పిపోయి నూతనవికాసము కలుగుననుటకు సందియము లేదు. ప్రస్తుతము ప్రాచ్య లిఖితపుస్తకాగార మనిన మోము తిప్పి వెడలిపోవు వారు సుఖముగా హుచ్చిని సంగతులరచు వస్తునుగదా యని ఈ మహాత్ముని ప్రతిష్ఠాపన

ను తమరిదిని వినియోగించుకొనుటకు మార్గ మేర్పడును. కుప్పస్వామి శాస్త్రిలవారు ఈ విషయములను మానసమున పెట్టుకొనియే వైసలహాలు వేసినారనుటకు సందియము లేదు. దినము పరిచేయవలసిన ఉత్సాగుల సంఖ్య హెచ్చిపోయినదనియు వ్రాయ సకామును ఎక్కువగా రానారంభించినారనియు వారు వృష్టముగా దెప్పినారు. ఇట్లుండియును గూడ విద్యాశాఖాధికారి వారిరెండు సలహాలను కొట్టివేసినాడు. మొదటి కారణము ఈ ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారము విశ్వవిద్యాలయ పుస్తకాగారమున నొక భాగము కానున్నది కావున ఈలోపుగ ప్రత్యేక మేర్పాటులేల చేయవలయుననుట. రెండవ కారణము వ్యయము ఎక్కువయగు ననుట. కుప్పస్వామి శాస్త్రిగారు చక్కటి ప్రత్యుత్తర మిచ్చినారు. విశ్వవిద్యాలయ పుస్తకాగార మింకను ఎంతో దూరమున నున్నది. ఈలోపుగా ఏర్పాటులు చేయకున్న గతియేమి? ఈ పండితునిమాటలను వినువా రెవ్వరు? విశ్వవిద్యాలయపుభూమిలో గ్రంథాగారమునకుగాను ఇంకను బునాదిరాయిలేవ్వు మరియొక్క టేడము పాతి యుండలేదనుటను గమనించువారెవ్వరు? దానిని కట్టుటకు నేడారంభించినను ఏడాది రెండేండ్లు తప్పక వట్టునుగదా ప్రాచ్యలిఖిత గ్రంథ భాండాగారోద్యోగులును అచ్చట పనిచేసికొనుట కేతెంచు ప్రజలును అంతదనుక నినుమడిం పగుమందు అనానుకూలములను భరింపవలసినదేనా యని ప్రశ్నించుకొనువా రొక్కరును కానరాదు. ఒక్కవేసవిని ప్రభుత్వాధికారులు కొండ తెమ్మటకు నగు వ్యయములో అర్థభావంతో కాదుగదా, ఏడాదిరెండేండ్ల కీ ప్రతిష్ఠాపనకు కలుగజేయ వలసిన సౌకర్యముల వ్యయము అది తలపోయువారు దోచలేదు. విద్యాశాఖాధికారి ముందు రానుండు విశ్వవిద్యాలయపుస్తకాగారమును మనస్సునం దిడుకొని వలదనగానే ప్రభుత్వపువారి కార్యదర్శి యిప్పుడి విషయమాలోచించు సవసరిము లేదని ప్రోసి వేసినాడు. అది ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముగా కార్యక్రమమున ప్రకటితమైపోయినది. ఇది సంస్కరించుకొనిదగిన యభిప్రాయము కావున దేశభాషలయెడల ఆదరము చూపుచుండు మాధానిక ప్రభువులు మరల నొకపర్యాయము సంకల్పింపదర్శము లాలోచింతురు గాక యని కోరుచున్నాము. కుప్పస్వామి శాస్త్రిగారు వ్రాసిన వాక్యములను దయతో నాదరింతురు గాక యని విశ్వసించు చున్నాము.

"సంవత్సరమున కామరూపియ... తాత్కాలిక... ద్యోగులపై తాత్కాలికపని యున్నది. క్రియలు వాగినికాన వాయినకాండసంఖ్య సామాన్యము ఆరుగానెడిన దివ్యుడు ఇవడయెనది * * * పాచ్యలిఖిత పుస్తకాగారము కాలక్రియమున అనారోగ్యకరంబైనాడె పరిణమింపవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథభాండాగారములో నీ భాండాగారమును జేర్చుకాల మింకనా దృష్టిభజనలేదు. త్వరలో దృష్టిభజనను వచ్చుకట్లు కావరాను."

ఇంత స్పష్టముగా కుప్పస్వామి శాస్త్రిగారు వ్రాసినను ఇన్నాళ్లలో మార్పు జరుగుననియైన సూచించుక ఇప్పుడాలోచించవలసిన యవసరము లేదని మాత్రము ప్రభుత్వపు టుత్తరువు వాకొనుట మా కేమియు తృప్తికరము గా కన్పించదు. కుప్పస్వామి శాస్త్రిగారి కార్యనివేదికములోని యితర విషయములు మరియొక పర్యాయము వివరింపవలసి యున్నాము.

హైందవభూమిని గురించిన జ్ఞానము.

సాంవత్సరమున కొకతూరి ఆంగ్లభూమిలో మన పక్షముగా ప్రభుత్వమువారిచే నొక ప్రకటన ప్రకటించబడుచున్నది. దీనికి అర్హతమైన శీర్షిక యొకటి ఏర్పడినది. హైందవభూమియొక్క భౌతిక నైతికాభివృద్ధులను తెలియజేయు ప్రకటన యిది. ఇందులో మన భౌతికాభివృద్ధి సమాచారము కొంత కలదేమో కాని నైతికాభివృద్ధి సమాచారము మాత్రము లేనేలేదు. నైతికాభివృద్ధిని ప్రోత్సహించుటకు నేరముల లెక్కలు సహాయకారు లేని వానిని మాత్రము ఈ ప్రకటన చక్కగా ప్రకటించుచున్నది. బంగళామున రాజకీయ హత్యలు 12 జరిగినవి. మువ్వరు పోలీసు అధికారులు చంపబడినారు. బందిపోటులు 354 నుండి 428 కి పెచ్చినవి. సంయుక్త పరగణాలలో 767 దోపిడీలు జరిగినవి. ఇందులో 32 కిరీయంక ఆయుధములు ప్రయోగించబడినవి. అయిదున్నగు సంగతులు చదువువాని హైందవభూమిని గురించి ఎట్టియభిప్రాయమును ఏర్పరచుకొందుగో యూహించుట సులభము. హైందవుల మొరలు వారి చెవుల కేరితని నెక్కలలో కూడ సులభతరముగా గ్రహించ వచ్చును. మన జేశములోని నేరముల జాబితా నిచ్చిన ప్రకటనయే మన జేశములో నగుచుండు విద్యాభివృద్ధిని గురించియు వాఙ్మయాభివృద్ధిని గురించియు, కృత్రిక ప్రచార గోపమును గురించియు సాంఘికాభివృద్ధిని గురించియు మత తత్త్వముల గురించియు కొంతవరకు వివరించుచది యగునని అప్పుడని హైందవభూమి నైతికాభివృద్ధిని ప్రకటించునట్టిదై అన్యభాషాధానమై వెలయుగలదు. ఇంత కాలమును మన విషయమును విశేషముగా తెలిసికొనవలయు నను నభిలాష ఆంగ్లప్రజలకు గాని ఆంగ్ల వాయకులకు గాని ఎక్కువగా నుండ నందునను మనము ఆంగ్లలకు మనలను గురించిన విజ్ఞానమును ఎక్కువగా కల్పించవలయునను అభిలాషను తీక్షణముగా పెట్టుకొనక పోయినందునను అప్పుడప్పుడు ఎవరో యొకగు ఏ మూలకో ఈ సాంవత్సరిక ప్రకటనను ఆక్షేపించినను మన దృష్టి గాని ఆంగ్ల దృష్టి గాని కొంచెము మట్టుకైనను ఇందుపై కేంద్రీకృతముకా లేదు. దృష్టికగము మారి నదనటకు నివర్తనముగా ఇప్పటికి ఈ సాంవత్సరిక ప్రకటనముపై కొంత విమర్శ పొడనూపినది. ఆంగ్ల భూమిలో ప్రకటితముగు మాత్రాచేస్తరు గాడ్గియను పత్రిక మేము పైన వ్రాసిన యధిక్షేపములను చక్కగా న్యక్తపరచి యున్నది. ఈమాత్రమాందో శన సంగతి సందర్భములను చక్కబరచుటకు చాలదు. పరిస్థితు లిట్లున్నవని హైందవభూమిలోను ఆంగ్ల భూమిలోను ప్రబలతరాందోశనము జరిగిననుగాని ఈ సాంవత్సరిక కార్య నివేదకము నిజముగా హైందవాంగ్ల భూములకు రెంటిని నుపయోగ కరిమగునట్లు సంగ్రహము సందజాలదు. మనసంబంధము స్థిరపడి చిరసంబంధమై పరస్పర ప్రేమానుబంధం బగుటకు ఓంకారులను చక్కగా నెరింగి కొనుట యవసరము. ఈ విషయమును ఎంతటి మందదృష్టివారైనను నంగీకరింపక తప్పదు. ఈ ఫలమున కనుకూలముగు మార్గమును ఏమాత్రము దేశభక్తి సామ్రాజ్య భక్తులగులబ్రటిషు పౌరుడైనను నెమరి కనిపెట్టుట ధర్మముగా నంగీకరించక తీరదు. కాబట్టి ఇందులో అధికారాధి కారాభిప్రాయ భేదము కాని ఆంగ్ల హైందవ ప్రేమముగాని యాచుటకు ఏమిలేదు ఎల్లరునుచేరి యాలోచించి నిర్ణయించి ఈ సాంవత్సరిక నివేదికమును సజముగా ప్రకటనమున తెలియజేయవలసిగా గాక యని నమ్ముచున్నాము.

మెలూపూరు సంస్కృత కళాశాల

ఇది కీర్తిమాలిన వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారి ధర్మ సంపాదనలతో నగ్గిగణ్యము. ఇందులో నిత్యము విద్యార్థులను చూచుచు విశ్వవిద్యాలయపు పండిత పరిశ్రమ—విద్యాక, శిరోమణిపరిశ్రమ—సిద్ధముచేయుచున్నాడు. కడపిది సంవత్సరము శిరోమణిపరిశ్రమ పండ్లకొనుచు విద్యార్థుల జేదము చేదంతయు తీసికొని పోజిరై, పీరిలో పనునొక్కండు గురు కృతార్థులైరి. ఈవిద్యార్థులను కళాశాలాకార్యవిద్యా హతులను అభివృద్ధిచేయుట. ఈ కళాశాలలో మొదటి తరగతిని పఠించుట ఉత్తమతరగతిలో పఠించుటకు గత సంవత్సరమునకు జూపుచుండిరి. ఆంగ్లభాషాలోని సామన్య తరగతికూడ ఇటీవల పెట్టబడినది. ఇందులో నూపున విద్యార్థులభ్యసించుచుండిరి. ఈ కళాశాలకు సంబంధించి బాలాబాబ్ ఉచితకనకగృహ మొక్కటి యున్నది. అందులో 18 గురు విద్యార్థులకు అన్నదాని మొనర్పబడుచున్నది. ఈ కళాశాలకు మూలధనమును 74,500 అంకలదు. కడపిది సంవత్సరము 550 ల విద్యార్థులు దొరకిరి. ప్రభుత్వమువారును సంవత్సరమునకు రు 1000 ల గాగ్రంటు నిచ్చుచున్నాడు. ఈ రీతిగా నన్నవిధములను నీ కళాశాల అభివృద్ధి మార్గమున నుండుటకు సంతోషించుచున్నాము. కృష్ణస్వామి అయ్యగారి సంస్కృతాభిమానమునకు స్మరణ చేస్తూ గాని నీ కళాశాల దివివాభివృద్ధి కొంత సెయును గాక యని కోరుచున్నాము.

షల్కులుపట్టపుప్రభువు-బేదార్య సూచన.

మల్లుగుప్రభు ప్రభువుగాను త్రికాళానన విషయములను నివేదించే సేవడిక ప్రతినిధిసంఘమునకు దక్కనయిచ్చి ప్రతినిధులతో సంభాషించుటకు అంగీకరించికాదు. రాబోవు ఆక్టోబరు మాసమున త్రికాళాననవిషయము రాజప్రతినిధిగారిము సమావేశము జరుగగలదు. త్రికాళాననవిషయము గణాంతు నిది కుభవిచ్చుచుగా నెంచుచున్నాము. షల్కులు పట్టపుప్రభువుగాను కరి వాల న యారంభించిపడక స్థానిక ప్రభుత్వాధికారులు కొంత నిరోధక మా గ్రాహకత్వలై నకు సంగతులను సంప్రదించుగా నెరంగని ఇండియాకార్యదర్శి చేబరైత ఈ నిరోధక కార్యదర్శికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అనుమతి యిచ్చివారని యుపన్యసింపినను మల్లుగుప్రభు ప్రభువుగాను నిరోధకార్య నరణి నేమాత్రము కలగజేసికొనలేదని హైందవభూమి యిప్పటికి చక్కగా నెరింగియున్నది. ముందు త్రికాళాననవిషయములో రాజప్రతినిధిగాను సంభాషించిపడక మీ హైందవభూమియెవల దయమోలై త్రికాళాననవిషయమునకు తమ్ములను హైందవ ప్రభువులనుకును విరుద్ధాప్రకారమున వానాత్మరగ మోదకభూమి ఎరుకు యుచున్నది. మల్లుగుప్రభు ప్రభువుగాను ఆంగ్లానికి సహజంబు నాగార్యమును స్వాతంత్ర్యపరత్వమును కనుపరచి హైందవభూమియొక్క చిరకృతజ్ఞతను పాటించుటకు గాక యని కోరుచున్నాము.

బొంబాయి మిల్లుల ఐక్యత్వము.

(విలేఖక వివరము.)
బొంబాయి మిల్లుల విశ్వక్రమ కార్యక్రమమునది గాను. ఒక సంవత్సరము పండుగ, రెండవ సంవత్సరము ఉత్సాహము. ఇందు కనేకముని ఆనేక కారణముల జెప్పుచు. మిల్లు అధికారులతో కార్యనిర్వహణమున చాచకక్రమ లేకపోవుట, మిల్లులలోని పంపాంబు కార్యక్రమముగా నగరములోనుండక విత్తునాటు కాలములో వారివారి గాగ్రములకుపోయి కర్మ సామము చేసికొనుచుండుట, వీరికి పట్టణములో నున్నప్పుడు మంచి భోజనము కాని ఆరోగ్యము కాని లేకపోవుట, ప్రభుత్వము వారు బట్టలమీద ముంపున కారణము లోదేశపు సుంకములు వైయట మొదలగుం వెన్నియో ఈ కార్యకారముల హస్తాంతరీక కారణముల నిచెప్పట కలదు. మేంపుట్టుచుండినట్లు గొప్ప ఇంజనీరులు బొంబాయిలోని మొదటితరగతి మిల్లుల హాదినకు హాదీ నేతలలో కనిపిస్తూ మిల్లులలోనే సుసంపన్నులను పీనులేద. యును వాసుకయను. మొత్తముగా ఈ వ్యాపారమును మనవారు ఆంధ్రములకు స్పృహ వ్యాపారసామర్థ్యముతో నడపవలసిగాను భావించితిమని నిజము. 60 సంవత్సరముల వైయ ఈ ప్రక్రియ బొంబాయిలో సాపించుటనున్నును ముంపునకు పోటీముందర ఆకాశంబున్నది. ముంబైలోని సంపద్రుత్రికా శాఖాధిపతి మేము మిల్లులలో నుపయోగించబడుచున్నది. మిగిలిన మూడు సంవత్సరము ఏజర్మనీ, ఏజపాను, ఏమంపునకు ఏక

మతి యగుచున్నది. మన జేశములోని మిల్లులవలన 5½ లక్ష 6 కోట్ల గజములబట్ట చేరుబడుచుండగా ఇప్పటికిని ముంపునకు నుండి 20 కోట్ల గజములకు తక్కువగానుండ బట్టలు ఏటేట దిగుతుంటి చేరుబడుచున్నవి. ఈ అంతరి సంవత్సరములలో జపాను పరిపూర్ణ పరిశ్రమభ్యుదయము నొందగా మనమిల్లుల పిరివెక్కుడయి ప్లావగతి అంటే కనీస చోట నేక ప్లావ కంబళి అనునట్లుగానున్నది. కాని అప్పుడప్పుడు విశ్వక్రమ క్రమము ఈబట్టల కార్యకారములకు గాకపోలేదు. అమెరికాలో అంతరికలనములు 55 సంవత్సరములక్రింద జరిగినప్పుడు ఆనేకపుర్రుత్రియగుటటి ఆగిపోవుటవలన మనవారు యాపానులను మానికలతో గొలుచుకొనిరి. ఆదినములలో ప్లావైయిమిగిల రయియు పిచ్చిదబ్బురచ్చులచేత బండ్లపట్టలకు నెండిగంటలను చేయించిరి! 1905-6 సంవత్సరములో న్యుజేలేయోద్యమ మత్సరంత వైభవముతో పాగికినప్పుడు ఆటదినది బెంగాళి, సామ్యుచేసికొనినది బొంబాయివారు. అప్పుడు రెండేడ్లలో 4 కోట్ల యాపానులకు తక్కువగానుండబట్టల మిల్లుల అధికరము లాభముల నార్జించిరి. ఆసామ్యు చేతిలో నుండబట్టియే తాతా స్టాల్స్ ఎలక్ట్రీక్ సంకల్పము, కాలీ మట్టిలోని ఉప్పు కార్యకార సంకల్పము కార్యస్వ సామము దాల్చి సిద్ధిపొందినది. 1905 వ సం. మొదలు ఇంతకంతకు మిల్లులకు ఒక్క సంవత్సరములో ఆనేకములు సంపాదించినవి. తిరిగి ఈ గుర్తుములకు బొంబాయి బట్టలకు గిరాకి హెచ్చయినది. కొన్ని మిల్లుల ఒక్కసంవత్సరమునకు యందుగానే ఒక్కసంవత్సరములోనే తమ బాగుట ప్రకృతిని ఇప్పుటికే అమ్మివేసినవట! కొన్ని మిల్లులు 17, 18, 20 లక్షల యాపానుల ఆదాయమును గూడ సంపాదించి కలవట. ఇది యంతయు కుభదాయకమే. ఈ ధనము చేతిలో ఆడుచుండ బట్టియే బొంబాయి వర్తకులు ఇంకొక మహా సంకల్పమును చేత బూనినారు. దీనికి రిక్టీ కోట్ల యాపానులు వ్యయచుకును. వీని బాటలకు బహుశాఃకే అమృతమునకు రానీయకయే ఎగ నెత్తుకొని పోయినారు. ఇది యే అంధే జరాళియే సంకల్పము. ఈ అంధే బొంబాయికి 10 మైళ్ల లోపుగా నున్నది. ఇచ్చట నాలుగు 80 అంగుళముల వర్షము పరియుచున్నది. కొండలలో యహా తలూకయట్టి, ఈ నీటిని పట్టి 60,000 అట్టముల బలముగల విద్యుచ్ఛక్తిని బొంబాయి ప్రాంతములకు నిర్మితమౌచుచున్నాడు. తాతాసంపాదన ఇటువంటి సంకల్పమునే బొంబాయికుండి పూనావ నెట్ల ప్రాంతలో కొండలలోనున్న తోనావలానెట్ల కొనసాగించి యున్నాడు. ఈ రెండవసంకల్పము మొదటిదానికే సహానుభూతముగానుండి ఎక్కువ విద్యుచ్ఛక్తిని బొంబాయి నగరము నకు సరఫరా చేయును. మనవారు సంకల్పరావలన ననేకమతిన ప్రశ్నముల సాపించుట ఆలస్య నివాసగరమును మంత్రోభాయామముగా జేయును ఇటు బొంబాయి మొదలు పూనావరకు, అటు బొంబాయి-బరోడా నయిదులో కొంతమందియు వరకు రయిబండ్లన్నియు విద్యుచ్ఛక్తివలననే ఇకముందు నడపింప బడగలవట. చతుకగా రయిబండ్ల ప్రతి అయిదు నిమిషములకు నగరములోని కొంతవలన నన్ను నెమరూయు అంధేగలవు. నగరములో కాపురమునకు స్థలములేక ఒక్కగదిలో పదిమందిచోళ్ళు ఇరుకుకొని, క్రుల్లులన్న పరివాండ్ర ననేక వలయందిరి పడి, పడునీడు మైళ్లమారుగానున్న విశాలస్థలములలో కాపురముండునట్లు జేసి వారిని క్రమగతికి ఇండ్లకు, కార్యకారములకు తీసికొనిపోయి నుఖముగా నుండునట్లు చేయుచున్ను. ఈవిధముగ ఈ సంకల్పములవలన బొంబాయి నగరపు వైశ్వర్యము, ఆరోగ్యము, సౌఖ్యము వృద్ధియు, ఆర్థికవృద్ధియందలి పత్రములలోనది వాడుకయివలె ప్రకాశించగలదు- బొంబాయి బట్టలపరిశ్రమమునకు, నగరమునకు జనుచుగతు గాక! కంతమాతరం.

న్యాయస్థాన వార్తలు
ఎక్కువ పోలీసుకోర్టు.

ఎల్. ఎ. కామయేకు గారు. 28.8.46.
వల్లయందు చోరీ:—వాహోన, వైజాన్తీక అను ఇద్దరు మహమ్మదీయులు దొరకెనువారి వెలుపుపొందయే చాలా త్తు మదరివిధిలో నల్లయందు తియూచేయ్యియండి. 23 న లేదీ వాటి రాత్రి పోలీసువారు వారింటివైపున నుద్దాయలను నేరముచేయుచుండగా కట్టుకొనిరి. గ్యాంగుధి కొల కేసు విచారించి నుద్దాయలవై నేరము స్థాపించి కట్టే నెల రోజు లేదీరి తగిన కక్షకు నిధించెన నురి
యజులయి మొత్తమున్ను:— బార్లెయోలో పోలీసు వర్తకులగానున్న కె. ఎ. మూలములవైపున నుద్దాయల వైపున నెమరూలో తియూచేయ్యియందు గావలసివలెను. జనవరి మూలమున 23 న లేదీ వాటి రాత్రి నెల బుద్ధుల విధించి యాలో పోయి. గ్యాంగుధి కొల కేసును నుద్దాయలవై నెమరూ స్థాపించి కట్టే నెల రోజు లేదీరి తగిన కక్షకు నిధించెన నురి
యజులయి మొత్తమున్ను:— బార్లెయోలో పోలీసు వర్తకులగానున్న కె. ఎ. మూలములవైపున నుద్దాయల వైపున నెమరూలో తియూచేయ్యియందు గావలసివలెను. జనవరి మూలమున 23 న లేదీ వాటి రాత్రి నెల బుద్ధుల విధించి యాలో పోయి. గ్యాంగుధి కొల కేసును నుద్దాయలవై నెమరూ స్థాపించి కట్టే నెల రోజు లేదీరి తగిన కక్షకు నిధించెన నురి

అండ్డు అగ్రస్తు 24:—హుగ్గరియందలి రాజకీయ కక్ష
అందు విభేద మొనర్పడినది. ప్రభుత్వాధికారుల భావములతో
తా మేకీభవించుటల నుని పార్లమెంటులో అప్పగించుకొన్న
వెప్పిరి. కాని హుగ్గరివానియొ దైకమత్యాభావ ముదయించ
దని తారు దృఢముగ పత్కిరి. మరికొందఁ కక్షములవారును
నీచే నెలవిత్తిరి.

సింహా, ఆగస్టు 25:—(4) సర యావజన సంఘమువారి
యార్థాశాసనభయించి ఈనాయకాలము ప్రాజుత్వవిధి
నాది ఆ గానసాధితత్వము చూపించి.

చెన్నపురి బజారు రిపోర్టు

26-8-16 వ తేదీ శనివారము.

బియ్యము గ్రా-త్రది	7-0-0	చ. అ. వై.
డిబ్బా పాతవి 29 క.	7-4-0	
జొన్నలు 25 కి. 42 క.	7-0-0	
ధాన్యము బావన 1-కి	70-0-0	
బియ్యము ముగిసిన 1-కి	17-0-0	
మిక్కి కొత్తది బావన 1-కి	68-0-0	
డిబ్బా పాతవి	70-0-0	
పొగాకు	150-0-0	
దూది కొత్తది మార్పు వాయిదా	150-0-0	
కందులు బస్తా 58 క.	11-0-0	
నవ్వులు 14 క.	5-4-0	
ఉలకలు క. 56 బ. 1-కి	7-0-0	
చింతనకు బావన 1-కి	30-0-0	
పసుపు బా.	70-0-0	
చక్కెర చ. 1 కి	4-0-0	
జెల్లము " 1 కి	2-8-0	
కొబ్బరి " 1 కి	6-0-0	
పొకలు " 1 కి	16-0-0	
ఉప్పు బస్తా 46 కి-4-0	2-0-0; 1-0-0; తెల	
పొగలు పా 1-కి	120-0-0	
నీలిమందు చ. 1-కి	16-4-6	
డిబ్బా	17-0-0	
కైంది కానుకలు	4-15-0	
బంగారము	7-8-0	
వెండి	86-0-0	
గవర్నమెంటు పత్రములు	88-4-0	
తేరుకనక బా 1 కి	82-0-0	

గవర్నమెంటు పత్రములు.

1918-16

మాటికి 4-వడ్డీ-	89 మొదలు 92 వరకు
తెరిగినమాట 4-వడ్డీ	95 మొదలు 98 వరకు
3 1/2 వడ్డీ	75 మొదలు 76 1/2 వరకు
3-వడ్డీ	64 మొదలు 68 వరకు

దేన్నామ్మవారి కట్టిపెట్టుట

కో. వె. కో. పా. కో. అగ. 25-— లాట్రింగు సభ వారు దేన్నామ్మవారి కట్టిపెట్టుట నిశ్చయించిరి. విక్రయము నామోదించుటకు రాజుగా రెండు ప్రయత్నించినను వారి ప్రయత్నములు ఫలించినవి.

లిలినుపాటు అప్పీలు.

అధికారులు కొట్టిపెట్టుట.

అంత్రాహు, అగ. 25-— రాజు దొంగిలించు చేసినందునకు లిలినుపాటు అప్పీలు సాంఘికవాది లిలినుపాటు అప్పీలును ఉన్నత న్యాయస్థానమువారు కొట్టిపెట్టి 2 1/2 శతక 4 సం. 1 మాసమునకు కృత్రిమే 6 సంవత్సరములవరకును పారవర్తములను లేకుండ చేసిరి.

మెక్సికోలో న రక్తము.

మెక్సికోలోనుండి పరిశీలు కృత్రిమముగానుండవలయునని ఆ దేశములో వర్తమానములు చెందిరికాదని కంక్షిత వర్తక సంఘమువారికి రాజుకొనిగిరికాదని కంటివార్త వచ్చినది.

రెండుతొరుక్క-పటాలములు పట్టుకొనబడుట.

లండను, అగ. 25-— వాన్ సరస్సుకు కట్టిపెట్టున మన ఆరస్థానము నిర్వహణగా పాగుచున్నది. మోసు అనగ్గ రెండు తొరుక్క-పటాలములు వాని ఫేరంగులను పట్టుకొనబడిరి.

ఒక చిన్న నావ నష్టముగలుగుట.

అంత్రాహు, అగ. 25-— "జెయి" అను ఒక చిన్న నావ నష్టముగలుగుట. దాని నుండి నావికులు 22 మందిని తొలగించి పట్టుకొనిరి. తొలగించుటకు 10 మంది ఎక్కడ నున్నది తెలియజేయలేదు.

జర్మని "మూల దేశము"

జాంతాయి వర్తక సంఘసభయందు బర్లెను గారియొక్క వ్యాఖ్యనను వివరించుచు ఇట్లు వ్యాఖ్యించిరి.— జర్మనీ మూల దేశమున వారు చెప్పియుండిరి. ఇదియొకప్పుడు ముఖ్యమైన విషయము. జర్మనీ మూల వ్యాఖ్యనను వివరించుట గతియునుటకు ప్రయత్నించి కలియజేయుట మును ఆ దేశమున మూలదేశమున పరిశ్రమించుట మానగూడదు. ఈనాటికి నీ కట్టిపెట్టుట వారులు అనుసరించుచున్నాడు.

సెర్వియను విజృంభణము.

బెల్గియం, అగ. 25-— సెర్వియను సేనాపతియొక్క నందు కట్టిపెట్టుట కృత్రిమముగా నున్నది. ఒక్కోసారి సరస్సు కట్టిపెట్టుట ఒక కొండ మరల సెర్వియనుల స్వాధీనమైనది. దాని కుత్తరమునకు సెర్వియనులు ముందుకు పాగుచున్నాడు. ఇతరస్థానములందు ముఖ్యమైనవి లేమియులేవు. బల్గేరియను లు మన కట్టిపెట్టుటను ముట్టడించుటకు ప్రయత్నించుట కిష్టపడెద నున్నట్లున్నది. గ్రీసు దేశమునందలి మేనేడోనియా రాష్ట్రమును ఆక్రమించుకొనుటకు వారి ముఖ్య ప్రయత్నముగా నున్నట్లున్నది.

ఆస్ట్రేలియను సేన.

మెల్బోర్న్, అగ. 25-— మోగాను మూడుదినములు సిద్ధి పురమున నున్నట్లు చెప్పిరి. ఆస్ట్రేలియను సేన యుద్ధమునకు దేశమునకు కట్టిపెట్టుటకు సేనాపతి చెప్పిరి. మోగానిని తమయొద్దకు తీసుకువచ్చిరి. కటాలముల సేనాపతులు కేయట కండలు పెరిగిరి. నిర్వహణమైన సేనాపతి వారు చెప్పినట్లును వా రాయుధములు సేనాపతి యొందిరిని నూచించిరి. పార్లమెంటు 80% తేదీ సమావేశమగును.

కెనడా వనవహ్ని

ఒటావా, అగ. 25-— ఈ తర ఆంటారియో దేశమున వనవహ్ని మరల ప్రారంభమైనది. హద్దునందలి పదిమంది వ్యాధిసాక్షులు పెరిగిరి. న్యూలిస్కర్లు ప్రయత్నమునందలి కోవాల్లుగని ధ్వంసమైనది. ఇతరగతులకు భయపాటుకలు కలుగుచున్నది. వనవహ్ని వ్యాపించుచోటికి 200 మైళ్ల దూరమున నున్న ఒటావాపుర మంతయు ఈ వహ్ని కలుగ పోగో నింది పోయినది. దీనినిబట్టి కనకహ్ని చల మూహించవచ్చును.

ఒటావా, అగ. 25-— దేశమున ఆదవి కాల్చి వేసి దానిని వాడుకొనుటకు చేయబడినట్లు చెప్పిరి. వలన వనవహ్ని కలిగినది. 700000 యకరములభూమి కాల్చి వేయబడినది. 800 మందికి ప్రాణనష్టము కలిగినది. అగ్ని యొకకొన్ని స్థానములందు వ్యాపించియున్నది.

ఇటీవలి తంతివార్తలు.

లండను, అగ. 25-— మెసోపొటేమియా రంగము నందు మార్పులేదు.

జనరలు వాన డెవెలెరు సేనలు తూర్పు ఆఫ్రికాయందు 21 క తేదీ కిలోస్పన ముట్టడించినవి. రాత్రియు వక అను యుద్ధము జరిగినది. వేరొక సేన తూర్పున 20 మైళ్లలో కత్తులు ముట్టడించి డెవెలెరు గారికి సాహాయ్యము చేసినది. ఈ ప్రయత్నము ఫలపై కిలోస్పన మనవత్తెనది. కత్తులు ఆ గ్నెయభాగమునకు కలయికలగుచున్నాడు.

చెన్నపురి రాష్ట్రమున స్త్రీ విద్య.

వైద్యబలమునను ప్రారంభించుటకు స్త్రీ విద్య విస్తృత విషయములను చర్చించుటకు ఒక ప్రత్యేక సభ జరుగవలయునని విద్యాశాఖ డైరెక్టరు గారికి ప్రభుత్వమువారు వ్రాసిరి.

కుంభకోణము వార్తలు.— కుంభకోణము హైదరాబాదు విద్యార్థి యొకడు, 14 ఏండ్ల ప్రాయపు బాలుడు, తెప్పి కుంభకోణము రెయిల్వేలో దూకు చాటుచుండునపుడు రెయిలునండి క్రిందికి దుమికెను. మొదట తెలిపి కట్టిపెట్టు రెండుగడియలు చాటిపెట్టుట మరణమొందెను.

పాలపూటు వార్తలు.— కలజలకోడు నుండి ఒక పెద్ద పులి గాగ్గిలప్రాయములైన 18 వ తేదీని ఒక పురుషుని చంపి కని సమావేశమగుచు ఆదవిలోనికి బోయెను. పోలీసువారు 8, కొండెరు వేటకాంక్షకును సునాకలం కట్టుకొని ఆదవిలోనికి పోయిరి. పులి పొదచిహ్నములు రెండు మైళ్ల దూరము వరకు గుర్తు కట్టబడినవి. కాని పులిమాత్రము కనిపించలేదు.

Bombay.

A Charge of Cheating. In Connection with an Election

POONA, August 25.

One Gulam Ahmed of Bombay to-day presented a complaint in the Court of the Cantonment Magistrate charging Moulvie Rafiuddin Ahmed with cheating and dishonestly inducing the delivery of a paper which contained a bribe of Rs. 500 in connection with some election. The matter is believed to be connected with the election of the Hon'ble Mr Jinnah to the Viceroy's Council of the Mahomedans' representative, against which Moulvie Rafiuddin Ahmed has raised objection. Gulam Ahmed, in his complaint, alleged that he was given tea after dinner on the 8th instant while staying in Rafiuddin's house and that while, under the effects of this tea, which made his head swim, he was induced by the accused and some friends to sign the paper.

Major Leshe has issued notice on Moulvie Rafiuddin Ahmed to produce the paper complained of.

Bombay Share Market.

BOMBAY, August 25

The market in Cotton mill shares was steadier in tone to-day and the rates advanced in certain shares. Centrals advanced to Rs. 2,435 and Fazulbhoys to Rs. 705. Standards advanced to Rs. 1,735 and Colaba Land and Mill shares were steady at Rs. 1,425. Crescents were firm at Rs. 1,871 1/2 and Currimbhoys advanced to Rs. 392 1/2. Davids to Rs. 537 1/2 and Indore-Malwas to Rs. 425. Indian Bleaching was steady at Rs. 192 1/2 and Madhowjis advanced to Rs. 1,640. Standards were in demand at Rs. 1,735, Swadeshis were firm at Rs. 1,895. Bank shares the Bank of Bombay was in demand at Rs. 1,570 and the Bank of India at Rs. 76. In Miscellaneous shares Bombay Burmahs advanced to Rs. 1,640. Tata Iron and Steel ordinary to Rs. 277 1/2 and deferred to Rs. 1,285. Tramways were quiet at Rs. 301 1/4, 3 1/2 per cent Government paper was steady at Rs. 75 1/2 and small pieces at Rs. 76 for buyers in big lots.

Lord Carmichael's Speech. Anglo-Indian Appreciation

BOMBAY, August 25.

The "Times of India" commenting on H. E. Lord Carmichael's speech says—"There are some people who believe that the way to influence in this country is to use the smooth tongue. Long experience convinces us that there is nothing which the Indian dislikes more. The greatest influence has always been exercised by those who first studying the facts express their convictions boldly and frankly and provided the opinion is based on knowledge and understanding. Honest conviction is always the most welcome. For these reasons nothing but good can come from the remarkably frank speech His Excellency the Governor of Bengal made at the close of the Durbar at Dacca."

The Annual Quadrangular Cricket Matches

BOMBAY, August 25

The annual Quadrangular Cricket contest which commences on the 4th September promises to be of more than usual interest as the Selection Committees of the different teams have taken wide field of selection, the Presidency European team being the strongest combination with no less than six county players of repute in it. As at present arranged the team will probably consist of Sir F. L. Sprott (Captain), Major Greig, Capt Goldie, H. L. Simms, F. Tarrant, K. H. McCormack, Captain Cooper, Capt Kirkwood, Lance Corp Bowman, Lieut Campbell and A. C. Miller. The Hindu team is likely to be skippered by the Maharaja of Patiala. The Parsi team will be the same as played last year. The Mahomedan selection committee are finding it difficult to get together a representative side as some of the selected up-country players have not responded to the invitations. The only new selection will be Ashfaq Ali of Aligarh, the rest being the same as took part in the contest last year.

Punjab

Bharat Insurance Co. Suit Against Directors

LAHORE, August 25

Before Major Frizelle, District Judge, Lahore, to-day the suit failed by the Bharat Insurance Co. of Lahore Ltd., against all the directors except the Hon'ble Mr Currie and Mr. Harkishen Lal, of the Lahore Electric Supply Co Ltd for declaration that the shares held by it in the latter company amounting to about three lakhs, were validly held and rightly allotted and for an injunction upon the directors restricting them from transferring or otherwise disposing of those shares, came up. It is stated that the object of the suit is to establish the validity of those shares on the allegation that the Board of Directors of the Bharat Insurance Co. never authorised the purchase of those shares and that they were purchased under authority of Mr. Harkishen Lal who was chairman of its Directory. The Judge transferred the case to Rai Maya Ram, Subordinate Judge, Lahore.

District Boards Bill to be Withdrawn.

LAHORE, August 25.

The "Tribune" understands that at the next meeting of the Punjab Legislative Council on the 2nd September the Hon'ble Mr Lumsden will present the report of the select committee on the District Boards Bill and move that the Bill be allowed to be withdrawn. It is believed that non-official members on the select committee have expressed themselves against the Bill.

Mysore.

Alleged Attempt at Extortion.

BANGALORE, August 25

Mr A. R. Cox, District Magistrate, to-day, heard the arguments of the advocates in the complaint filed by Mr. G. G. Jeremiah against Mr V. R. Iyengar, Principal of the Commercial Institute, charging the latter with alleged attempted at extortion, and adjourned the case to the 6th of September.

THE GREAT WAR.

British Progress Reaching Its Objectives.

CHINESE LABOURERS FOR FRENCH WAR FACTORIES.

New Super-Zeppelins: Their Size and Radius.

RUMANIA PREPARING TO JOIN ENTENTE.

[Reuter's Agency.]

British Front.

British Progress.

Reaching its Objectives.

LONDON, August 25.

PARIS.—Continuous British progress on the Somme has now brought us close to the original objectives, namely, the villages of Guillemont, Ginchy, Martinpuich, Courcellette and Thiepval. A footing has been gained in the first named, where a desperate struggle has been proceeding for three days against Brandenburgers, who are gradually being worn down. We are only half a mile from Thiepval, where the situation of the Germans is becoming precarious.

Hostile Attacks on New Trenches.

Easily Repulsed.

LONDON, August 25.

In this afternoon's communique General Sir Douglas Haig adds:—We continue to take prisoners. Hostile bombing attacks against the new trenches north of Bazentin-le-Petit were easily repulsed last night. There was hostile shelling to-night, but mainly in reply to our bombardment.

More Enemy Trenches Taken.

Many Prisoners Captured.

LONDON, August 25.

In last night's communique General Sir Douglas Haig said:—South of Thiepval enemy trenches three hundred yards by four hundred yards deep were taken and many prisoners captured.

Air Raids.

ZEPPELIN RAIDS.

Six Ships Visit England.
Little Damage.

LONDON, August 25.

It is officially announced that there were six air raiders. Only one travelled far inland. Hitherto nine have been reported injured, some fatally, but the damage done by the Zeppelins was slight. An aeroplane fired on a raider at close range but the raider escaped. Raiders came at intervals between midnight and three in the morning. Several bombs are reported to have been aimed at ships. The damage includes two houses wrecked and the railway station and several houses damaged and two horses killed. Anti-aircraft guns came into action both on land and from ships and aeroplanes went up in pursuit.

Several Airships in the Raid.

LONDON, August 25.

It is officially announced that several airships crossed the east and south-east coasts of England at midnight and dropped a number of bombs. Hitherto no damage or casualties have been reported.

New Super-Zeppelins Built.

LONDON, August 25.

Lord Montagu of Beaulieu in a speech at Bury St. Edmunds, said he had information that new German super-Zeppelins have been built. They were seven hundred and eight feet long, had a maximum speed of sixty-five miles an hour, a radius of three thousand miles, bomb carrying capacity of five tons, and would be available in October.

French Front.

French Advance.

More Positions and Trenches.

LONDON, August 25.

PARIS.—Last night's communique said:—North of the Somme we attacked German positions in the Maurepas region and captured, by a single rush, part of a village still held by the Germans and the adjoining trenches. We carried the line two hundred yards beyond on a front of two kilometres. We captured two hundred prisoners and ten machine guns. South of the Somme there was an artillery duel. East of the Meuse several German attacks on our new front between Thiaumont and Fleury were repulsed. We advanced slightly beyond Fleury. Three hundred prisoners were taken yesterday and today in the Fleury sector.

French Success Against the Prussian Guard.

LONDON, August 25.

PARIS.—The success gained by the French yesterday was the more brilliant because it was obtained against the first division of the Prussian Guard commanded by Prince Eitel Friedrich. It is stated that the attack against the British south of Thiepval was made by two Prussian regiments belonging to a division from Verdun.

German Attacks Fail Utterly.

LONDON, August 25.

PARIS.—This afternoon's communique says.—Violent enemy counterattack on hill 121 south of Maurepas was repulsed with heavy losses. German attacks against Fleury and Forest of Apremont failed utterly.

We have consolidated our new positions north and northeast of Maurepas. Enemy attacking hill 121 was swept by artillery and machinegun fire and unable to approach our lines at any point. We have taken 350 prisoners here since yesterday. Artillery has been very active on both sides in the region of Thiaumont work.

Eastern Front.

An Enemy Attack Repulsed.

Capture of Turkish Prisoners.

LONDON, August 25.

PETROGRAD.—It is officially announced that an enemy attack near Toboly on the west bank of the Stokhod has been repulsed. We have taken Turkish prisoners on the Zlota Lipa.

Italian Front.

Italian Advance.

A Fresh Position Captured.

LONDON, August 25.

An Italian communique says:—We occupied a position at the head of the Fossenuova Valley. The enemy violently counter-attacked and retook it, but were finally driven off. We carried enemy trenches at the head of the Cia-Falley.

Caucasus Front.

Two Turkish Regiments Captured.

One Petrol Store Vessel Sunk.

LONDON, August 25.

Our offensive west of Lake Van is developing. We captured two Turkish regiments near Mosul with guns and machine guns. The armed yacht "Zaida" which is engaged as a petrol store has been destroyed in the gulf of Alexandretta and given up as lost. The Turks report the capture of twentythree of the crew. Ten are missing.

The Russians in Caucasus.

Mush Re-occupied.

LONDON, August 25.

PETROGRAD.—The Russians have re-occupied, Mush taking 2,300 prisoners.

African Theatre.

East African Campaign.

LONDON, August 25.

It is officially announced that the situation in Mesopotamia is unchanged. A despatch from East Africa says that General Vandevanter's Column attacked Kilossa on 21st instant, and fighting continued all day and night. A column was detached and attacked 20 miles to east in order to assist General Vandevanter. The move was successful and Kilossa was occupied, the enemy retiring to Santheast.

The War in E. Africa.

British Progress.

LONDON, August 25.

Reuter's representative at General Van Deventer's headquarters wires that the South African Horse have entered Kilossa.

Balkan Theatre.

Serbian Progress.

Satisfactory Situation.

LONDON, August 25.

SALONIKA.—News from the Serbian front is most satisfactory. The Serbians have retaken the hill dominating Lake Ostrovo and also made progress further north. There have been no important developments elsewhere. The Bulgarians have hitherto shown no desire to butt their heads against our defences. Apparently they are more concerned to establish themselves in Greek Macedonia.

Great Britain.

Maintenance of Exchange.

Allies Conference.

LONDON, August 25.

It is officially announced that a conference was held at Calais yesterday attended by Mr. Asquith, Mr. Mackenna, Mr. Montagu, Mr. McKinnon Wood, the Chief Justice, Governor of the Bank of England, M. Briand, M. Ribot

TELEGRAMS.

and the Governor of the Bank of France. The Conference concluded arrangements with regard to the payments abroad and the maintenance of exchange between the two countries. The conference reached complete agreement on all subjects discussed.

A By-Election.

Coalitionist's Return.

LONDON, August 25.

Mr. Mallalieu Coalitionist has been returned unopposed in the Colne Valley by-election due to the illness of Mr. Charles Leach.

Germany must be Treated as a Pariah.

The "Times" Endorsement.

LONDON, August 25.

Commenting on the speech by Mr. Birkett at the annual meeting of the Bombay Chamber of Commerce the "Times" believes that his declaration that Germany must be treated as a Pariah and outcast until she has again won the right to recognition as a civilised nation expresses well the view which has been firmly adopted by representative business bodies throughout Britain and is strongly held in the city of London.

75, Wounded Return to the Front.

LONDON, August 25.

The Commandant of London Hospital states that seventy-five per cent of the wounded treated in the United Kingdom will be able to return to service.

Silver Report.

LONDON, August 25.

Messrs. Montagu's report says:—The tone has been good. Smallness of supplies and slight prospect of their increase have caused buyers for coinage to refrain from competing. This policy is the more justifiable owing to the recent large sales from China whence further sales seem unlikely. At present as China exchanges are hardening. Hindrance to Mexican mining which may be prolonged will further reduce the output while the demand promises to be more urgent than ever especially should China be compelled to replace her heavy sales.

The death is announced of the Banker Sir Richard Martin.

France.

Chinese Labour in War Factories.

LONDON, August 24.

The Paris correspondent of the "Times" says that the French Government has decided to employ Chinese in war factories, and a trial batch of five thousand has begun to arrive at Marseilles.

Rumania.

Rumania's Attitude.

LONDON, August 25.

AMSTERDAM.—According to the well-informed Bukharest correspondent of the "Berliner Tageblatt," the temporary tranquillity in Rumania does not signify that country is not thinking of intervention. The Premier, he says, would certainly intervene on the side of the Entente, but it appears that the various Governments have not reached an understanding as to whether Rumania at the peace negotiations shall have a decisive or only an advisory voice.

Rumania Preparing for War.

Negotiations at Bucharest.

LONDON, August 25.

AMSTERDAM.—A well-informed Bucharest correspondent of the "Berliner Tageblatt" states that Rumania is preparing for war, and that General Hindenburg is playing the foremost role in political negotiations at Bucharest.

Hungary.

Dissensions in Hungary.

LONDON, August 25.

Indication of the dissensions existing in Hungary is by the fact that the Premier Count Tisza has made a statement disclaiming responsibility for the Trentino offensive.

Political Split in Hungary.

LONDON, August 25.

A grave political split has occurred in Hungary. M. Apponyi in the Chamber announced his withdrawal from collaboration with the Government, but affirmed that the moral unity of the Hungarian nation remained unshaken.

M. Andrássy, Constitutionalist Leader, and M. Rakovsky, representative of the Catholic Party, made similar declarations.

Denmark.

Proposed Sale Rejected by the Landsting.

LONDON, August 25.

COPENHAGEN.—The Landsting has rejected the proposed sale of the Danish West Indies. All efforts of the King to constitute a coalition cabinet to pass the sale have thus failed.

AUSTRALIA.

Mr. Hughes's in Favour of Conscription.

LONDON, August 25.

MELBOURNE.—Mr. Hughes has returned after three days' speechmaking in Sydney urging the Australians to prepare for greater sacrifices. His position is regarded as being immensely strengthened and he has received numerous expressions of trust in his leadership. Although he did not mention conscription there is not the slightest doubt of his intentions. The Federal Labour Party is discussing the matter. The Federal Parliament meets on the instant.

TELEGRAMS.

Germany.

Liebknecht's Appeal Dismissed.

LONDON, August 25.

AMSTERDAM.—The Supreme Court Martial in Berlin has dismissed Liebknecht's appeal against the sentence of 2½ years penal servitude for war treason and has increased the sentence to four years and a month and has deprived him of civil rights for six years.

CANADA.

Colossal Loss of Wealth Commissioners' Report.

LONDON, August 25.

OTTAWA.—The Commissioner's report on the Forest Fires in North Ontario says that the fires were due to neglected lighting fires to clear the land. Nearly seven hundred thousand acres were burned, three hundred lives were lost and timber valued at six million dollars and property worth several million dollars were destroyed. Fires are still smouldering in places.

Great Forest Fires in Canada.

LONDON, August 25.

OTTAWA.—There has been a recurrence of forest fires in North Ontario. Twenty farmers in Hudson township have perished. Casey Cobalt mine near New Liskeard has been destroyed. One woman and six children were burnt. Other mines are threatened. The intensity of the fire is indicated by the presence of dense smoke in Ottawa two hundred miles distant.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, August 25.

The following telegram, dated the 23rd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British again made considerable progress near Pozieres, pushed along the right of Pozieres-Hiraumont road and established themselves near Mauguet farm and within 1000 yards of Thiéval capturing 164 prisoners. The British gained further 100 yards of trench between Martinière and Suzentin. The enemy are maintaining obstinate resistance in Guillemont in spite of very heavy losses from artillery.

The French made some advance in the outskirts of Clercy and occupied several portions of trenches in south west: Estres and east Sovecourt. Only an artillery duel at Fleury is reported from the Verdun region.

Artillery activity to disturb consolidation was directed by both Italians and Austrians before Gorizia.

The situation on the Russian front is unchanged.

The British forces from Salonika have destroyed the railway bridge at Angista, 21 miles east of Seres. French and British forces have been engaged with the Bulgarians east of the river Struma between lakes Butkova and Takbino. The Russian troops landed at Salonika on July 30th and the Italians on August 11th.

The Russians are fighting successfully in the direction of Diarbekir, have advanced west of lake Van and beaten the enemy back to considerable distance west of Kala Pasova, south of the lake Urmi. A British submarine on the 13th torpedoed a German battleship and it is believed, sunk her.

Mr. Lloyd George in the House of Commons contrasting the present conditions with the conditions a few months ago said:—“Then the fate of Verdun hung on the balance, the Austrians appeared about to overrun Italy, the Russians appeared to be held on the east and the new Russian levies and the British new army were untried. Now both in the east and in the west the initiative has been wrested from the enemy along the whole front. Regarding the offensive on the Somme Mr. Lloyd George said, rather than let the offensive break through, the Germans took guns and ammunition from Verdun and concentrated troops in front of the French and the British. This suited us, for it relieved pressure on Verdun and prevented the enemy from supporting the Austrians and the Russian made a great advance. All that is a change in order to convert it into a real victory which will enable us to impose the only terms worth our while ever to have entered into this war, to establish which it is necessary that we should get every possible support that either this country or the Dominions can possibly give us. Upon this support will depend the one great question whether we shall see the end of the war in the coming year. Surveying the whole situation Mr. Lloyd George concluded:—“I have no hesitation in saying that all this country and the Allies have got to do is to march together steadily, work together loyally as they have done in the past and then assured victory will result in their hands.”

British Subjects & Military Service Acts.

SIMLA, August 25.

It is announced that the War Office has decided that it is not the intention to enforce at present the Military Service Acts in respect of British subjects ordinarily resident in Great Britain but temporarily residing abroad. So far as the liability may exist the War Office will endeavour to utilise the services of such persons if they return home, but they are to understand that such return will be at their own risk and expense. The liabilities in question does not in any case exist in regard to persons not ordinarily resident in Great Britain, for example, Government Officers and permanent employees of firms in India.

A Requisition for Nurses.

From Military Medical Authorities.

SIMLA, August 25.

The Indian Council of the St. John Ambulance Association has received a request from the military medical authorities for the recruitment, through the St. John

Ambulance Association, of a special staff of 100 nurses for temporary employment in military hospitals either in India or at the front. Candidates may be either trained nurses or members of the St. John Ambulance Brigade Nursing Divisions or Voluntary Aid Nurses of the St. John Ambulance Association or, if not members of either the nursing division or voluntary aid detachment, they must be in possession of First Aid and Home Nursing certificates granted by either the St. John Ambulance Association or the British Red Cross Society or other similar body. Twenty of the nurses are required immediately, and the remainder will be called up at short intervals. The engagement is for six months in the first instance, which will be on probation, with an allowance of Rs. 100, rising to Rs. 150 per mensem for the second and subsequent months. The engagement will be extended beyond this period if necessary by mutual agreement. Applications, which should give full particulars as to age and nationality and qualifications and previous hospital experiences, if any, and which must be accompanied by a certificate of medical fitness for active service, should be addressed to Surgeon-General Sir Pardey Lukis, Chairman, Executive Committee, St. John Ambulance Association, Simla. The nurses will be provided with free quarters.

Press Deputation to the Viceroy.

His Excellency Agrees to Receive it.

BOMBAY, August 25.

H. E. the Viceroy has agreed to receive a deputation of the Indian Press Association regarding the Press Act of 1910. The deputation consisting of eight members of the association will, according to the present arrangement, wait upon His Excellency during the early part of October.

Heavy Budget Surplus Anticipated.

SIMLA, August 25.

The Financial correspondent of the “Times of India” in the course of his weekly review says: The revenue returns of the Government of India indicate that there will be heavy budget surplus. The monsoon so far has been successful and there are prospects of bumper crops. It was fully understood here that the Hon'ble Sir William Meyer was working for a surplus and we will not be surprised if it comes to as much as £3,000,000 to £5,000,000. The silver settlement has been financed at 4 per cent for a month. During the week the price of sovereigns has advanced from Rs 16-3 to Rs 16-5. The silver market is calm but the feeling is that in the absence of gold there will be a steadiness in the value of the white metal. The share market is perturbed while business is still good. There is almost a complete absence of the hysterical buoyancy that was the leading characteristic of the market up to a few days ago. At present more money is going into share investments than into gilt-edged securities. The Board of the Native Share and Stock-Brokers' Association have notified that no forward business will take place in the deferred shares of any company from December next. Prominent financiers of this city condemn the wild speculation that exists in the share bazaar, but they do not approve of the action of the Directors which interferes with the freedom of the markets.

PLAGUE MORTALITY.

SIMLA, August 25.

During the week ending the 19th August the total plague mortality stood at 2,287 against 3,271 cases. The following were provincial figures:—Bombay 1091, Madras 116, Bihar 62, the United Provinces 60, the Punjab 1, Burma 56 the Central Provinces 84, Mysore 294, Hyderabad 518, Central India (Indore city) 5.

Calcutta

A Case Before Howrah Special Tribunal.

Evidence of European Witnesses.

CALCUTTA, August 25.

To-day at the Howrah Special Tribunal on the resumption of the hearing of the case in which Jugal Kishore Dutt stands charged, Mr. F. J. Lowman, Deputy Commissioner of Police being examined said:—On the 5th of August with Mr. Tegart he went to a house at Domepara. While he was there he heard that some men were escaping. He heard four shots fired by the people in the house which they entered. One man was captured in the tank. They searched the house. Information was brought by a Howrah constable that another man had been arrested. A Head Constable in the meantime brought the arrested man to him with a pistol. Mr. Tegart took the pistol from him and asked Mr. Lowman to open it. He found six cartridges in the magazine and one was in the chamber. Action was jammed and there was smell of powder about it. Jugal Kishore was taken by Mr. Macleod and witness to Jorabagan. Cross examined the witness said when the cordon round the house was being closed he saw some people were escaping. He heard more than 8 or 9 shots, the duration between the first and last shots being 3 or 4 minutes.

Mr. Tegart corroborated what Mr. Lowman deposed. He added the Constable, Azam Khan, gave him 450 loaded cartridges which he said he picked up in a jungle. The range of mauser pistol was one thousand yards. Cross-examined he said no violence was used save what was necessary to arrest the accused.

Mr. W. S. Hopkyns, I. C. S., District Magistrate, Howrah, said, the case was in his file before the Government order of trial in this tribunal. The accused did not complain of anything when he was placed before him some eight days before his trial.

Jugal Kishore Dutt examined by Mr. Duval, the President of the Tribunal denied shooting and pleaded not guilty.

The Public Prosecutor then began his argument on behalf of the Crown. The case was adjourned till Monday next.

Anarchy at Calcutta.

A Case Against a Young Bengalee.

CALCUTTA, August 25.

At the Howrah Circuit House the Special Tribunal composed of Mr. H. P. Duval, I. C. S. District Judge, Alipore, Dewan Bahadur Hari Nath Roy, ex-Judge, Calcutta High Court and Babu Surenranath Mullick, commenced the hearing of the case in which a young Bengalee named Jugal Kishore Dutt was arrested on the night of the 5th instant in connection with a raid on a house in Howrah in which the police were fired on by some anarchists.

The Government Pleader, in opening the case, said that the accused was sent up for attempted murder and receiving stolen property and also under the Arms Act. There was a house search at Howrah on the 5th August conducted by Messrs. Tegart, Lowman and McClure, of the Calcutta Police, on information received that some anarchists had taken that house. There was some exchange of shots, and one person was caught in the tank close by, while the others escaped. The prosecution case was that the accused was one of the escaped persons. Head constable Azam Khan, with another constable, while on their rounds, heard pistol shots and saw the accused running. Being challenged by the constables, the accused, it is alleged, fired on them but missed. Then the constables dealt the accused a blow with a lathi and secured him. The accused threw away his pistol immediately. The accused was taken before the Magistrate, and he made a statement admitting that he had a pistol with him and that he had come from the house which was searched, but denied having fired at the Head constable.

Three witnesses were examined and charges were framed, the stolen property charge being dropped.

The accused pleaded not guilty. He said that he was beaten by some Sahebs in the house where he was taken, and he was also beaten at the thana and made to say this and that, and he had marks of injuries on his body. The accused at the conclusion of his statement, stated that he had since ascertained the names of his assailants to be Messrs. Tegart and Lowman. In reply to Mr. Duval, the accused said that he was taken to a doctor after he had been beaten. For three or four days he was brought into the house where the court was being held, and the police abused and pressed him to make the statement. Whatever else he had to say he would say in a written statement.

Burma,

Khoja Community and the Aga Khan.

RANGOON, August 25.

The Rangoon Khoja community are holding various demonstrations to-day in the city in honour of the birthday H. H. the Aga Khan. Meetings were held and addresses made on loyalty to the British Raj. There were prayers at mosques, and general festival among his followers on an unprecedented scale. Telegrams of congratulation were despatched to the Aga Khan and the Khoja communities in India. A deputation of the community visited Government House at 11 A. M., and, in commemoration of the Aga Khan's birthday, presented the Lieut. Governor with a large handsomely mounted photograph of His Highness and a cheque for Rs. 500 to be used as His Honour thought fit in charity or war relief.

President Poincare's Birthday.

Mr. J. Scott, Consular Agent for France, has received the following telegram from the Consul-General of France, dated, Simla, 24th August 1916;—“Please convey to His Honour the Lieutenant-Governor my thanks for his very kind message, which will be deeply appreciated by the French President and the Government, to whom I am forwarding it.” This is in reply to Sir Harcourt Butler's congratulatory letter on the occasion of President Poincare's birthday.

United Provinces.

Disturbed by Noise.

An Interesting Case in High Court.

ALLAHABAD, August 25.

At the Allahabad High Court Mr. Justice Walsh decided the appeal of six Hindus who were convicted of rioting and causing hurt to Mr. Russell, Sub Deputy Opium Agent, Badaun and sentenced by the Sessions Judge of Badaun to one year's rigorous imprisonment. It appears that Mr. Russell was disturbed at night by music and beating of drums near the opium bungalow, and the people refused to stop the noise when asked to do so. Mr. Russell then took away the drum and, after some dispute, the party of men attacked Mr. Russell and his peons with stones and lathis, and Mr. Russell's right arm was broken by two of the accused. His Lordship, in his judgment, said that Mr. Russell acted too hastily. Everybody from time to time had to put up with inconvenience from noise when other people were amusing themselves. On this occasion there appeared to have been a recognised festival with recognised celebrations at night. His Lordship was satisfied that the accused persons were engaged in a perfectly lawful occupation which unfortunately happened to disturb and annoy Mr. Russell. If they were committing a breach of law Mr. Russell's proper course would have been to ascertain their names and then lodge a complaint before a proper court. He, however, took the law into his own hands, and, to cut a long story short, he bungled the business. His Lordship reduced the sentence passed on the accused to the period already undergone.

LATEST TELEGRAMS.

LONDON, August 25.

In the House of Lords to-day Lord Lansdowne announced that the Vincent Report had been communicated to the War Office last week. It had not arrived sooner apparently because the Viceroy had informed Mr. Chamberlain that there was nothing in it requiring immediate action as everything pressing had been attended to. The War Office was carefully examining the report. Every demand for medical stores had been met and every further demand however large would be quickly supplied. Orders had been given for provision of the necessary river transport but it would be impossible to remedy all defects until the end of October.

LONDON, August 25.

An official announcement regarding the air raid says that several small fires occurred in the outskirts of London. They were promptly extinguished and several rescues were made by firemen. An airship was fired on and immediately altered her course.

There was possibly a second raid over London. Two or three raiders came over the eastern counties and dropped more than thirty bombs but caused no casualties and did no damage. Another raider attempted to approach a sea-port town but was heavily fired on by anti-aircraft guns and driven off to the east after dropping nineteen bombs in the sea. Another off southeast coast was similarly driven off and compelled to drop her bombs harmlessly into the sea.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

జ్యోతి గారి అస్తాక

జ్యోతి గారి అస్తాకమును వ్రాసినది, నిర్ణీత ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్ణీత ప్రస్తుతము (స్వ. ఫిక్ గ్రావిటీ) తగ్గించి, అతిమూలమునాసి, మూలమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయు మందు. అంటిగొక్కసూరియా చేయుపనినే, ఈమందును చేయగలదు. 50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు హిందూ దేశమున జయ ప్రదముగా నుపయోగింపబడు చున్నది. ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-8-0.

అతిమూల వ్యాధి

దా ని, ని వార గా.

ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్ణీత ప్రస్తుతము (స్వ. ఫిక్ గ్రావిటీ) తగ్గించి, అతిమూలమునాసి, మూలమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయు మందు. అంటిగొక్కసూరియా చేయుపనినే, ఈమందును చేయగలదు. 50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు హిందూ దేశమున జయ ప్రదముగా నుపయోగింపబడు చున్నది. ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 4-8-0.

జేమ్సు గారి బగ్ కిట్

(నల్లి నం హరిణి)

ఈమందు నల్లులను నాశనము చేయ గలదు. నల్లులు చేరు బొక్కలలోను, చేరుటకు వీలయిన కంఠలలోను, ఈమందు వేసినయెడల, నల్లులన్నియు నాశనముకాగలవు. హిందూ దేశ నామలకు జేమ్సు బగ్ కిట్ చాల ఉపయోగకారి. ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 0-12-0

W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
మందులవ్యాపారులు, హాంటు రోడ్డు, మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ఝగ్గని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0

ఈనొప్పులమాన్యును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును, శర్మపునొప్పుల బారధోలును. పొట్లపోగొట్టును దీనిని విజేశములతో కూడ వాడుచున్నారా అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు

స్టేట్ ఎక్స్ ప్రెస్ సిగరెట్లు బజారులోనికి అమ్మకమునకు వచ్చి నది మొదలు గుణములను పేరొకటి వీటికి సాటిది లేదు అనునదియే దీనికి విరుదు. ఇంతవరకుండిన సిగరెట్లన్నింటికంటె గుణాధిక్యమును కలిగియుండుటయే గాక, యీక ముం దెన్ని పోటీలున్నను ఆ గుణమును విలక్షణమునకు.

STATE EXPRESS

సి గ రె టు లు

వ్యవహారం నెం. 555 = రూ. 1-0-0 టెస్ట్ బకటికి - 50 టర్నిష్ మెం. 444 = రూ. 2-0-0

ప్రయోగములైన వ్యాప్తి రీతిలో క్రింది కంపెనివారివలన సిగ్గుచేయబడినది. ఎటుకంటి కోర్టుకొరెండునూ కీమెక్కు మంచిస్థితికి హామినిచ్చుటకయి కాలిఫోర్నియా ఫేటెంటు టెన్నెలలో పెట్టబడి వుండునది.

స్టేట్ ఎక్స్ ప్రెస్ కంపెని లిమిటెడ్ లండన్, ఇంగ్లండు.

తా మ ర తై ల ము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-4-0, 12 రూ 2-10-0.

మా తామరతైలము ఒక్కడబ్బాను నాలుగు అణాలకు కొని నాలు గైదు సారులు రాచినయెడల, తామర నిర్మల మగును. నయము కాని యెడల మీ నాలు అణాలు రితి తీసికొన వచ్చును.

దంతశూలహరి

సీసా 1-కి 0.8-0 వి. పి. సహా 0-2-0.

దంతశూలకు శైత్యము, రసకట్టు, కుళ్ళిన కదలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పి గలచోట దూదిన మందులో తడిపి వెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, అండ్ బొంబాయి.

(Garon & Co)

బ్యారన్ అండు కంపెని

మేలైన సువాసనాపొడి, సాదానస్యము మేము తయారుచేసెడి నస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పాగాబుతే తన, అపువధ మూతికలగల్గును. మేము పరిశ్రమలచేరిన న్ను చేయబడినది. ఇది శిశోభారములు, బింటి బొంబొప్పి, పీన పి, దీర్ఘ పడికలులు, ముఖ ప్రి, పైకములు. ఇత్యాది శిశోభారములకు అవలీలగా వదుల్చునదియే గాక, యిదియుపయోగించు చున్న, శరీర దుర్బలాలు, బుద్ధిప్రళాశము, నరములకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యుపయోగించినవారు ఇతర నస్యములను అనేక్షించరు. పర్యవేక్షకు యొక్కయొగి నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించు చున్నారము. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క గుణములను గ్రహింపవలయునని మాయొక్క కోరిక.

శిశువులమూత పాదబుడ్డి 1-కి రూ. 0-4-0 డబ్బా బుడ్డు రూ. 2-8-0 బ్యాగింగు పొట్టేజి

మొదటితరం సామాన్యమైన శిశు 1-కి రూ. 0-14-0 రెండవతరం శిశు 1-కి 0-12-0 ఒకశ్చేకము.

బ్యారన్ అండు కంపెని, 18 యె. సెంట్రల్ కాలనీ, మదరాసు

ARMS & AMMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేపురవలు మొదలగునవన్ని సాగాయములు స్పిరిట్సు నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును

ఎస్. పి. సారథి అండుకో
గరం చైనాబజారు రోడ్డు

230 మదరాసు